

CONTRA

nr 4 1997 (nr 134 från starten) årgång 23 Pris 25:-

Palmeutredning på villovägar
Den nya fascismen
Cyber-krig

FRIHETENS RÖST
-för västerländsk demokrati-

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra

Eltertryck endast efter överenskommelse

Ansvärgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM

Telefon 08-654 95 52

Telefax: 08-652 48 99

E-post contra@algonet.se

Internet hemsida <http://www.algonet.se/~contra>

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år.

Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 443-5467.

Finland: Minst 100 mark per år.

Finländskt postgiro 1125 82-9.

Norge: Minst 140 norska kronor per år.

Norskt postgiro 0806 199 8277.

Danmark: Minst 130 danska kronor per år.

Danskt postgiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Göza Molnár

Redaktion: Tommy Hansson, Carl Johan Hardt, Carl

G. Holm, Niclas Thorselius och Tommie Ullman.

Övriga medarbetare: Bertil Häggman, Birger Larsson,

Bertil Lindblom, Arne Sundström, Marek Zyto samt

Christer Arkelors, Italien, Peter Hartvig Danmark, Bertil

Wedin, Mellersta Östern, Allan C. Brownfeld, USA och

Rune Westin, Australien.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0522-363 50

Presslagd 1997-08-07

Sävsjö Grafiska, Sävsjö 1997

Omslaget

Omslagsbilden visar några av de motdemonstranter med anarkistiskt-terroristiska förtecken som störde 30-novemberföreningens manifestation i Lund 1993. Motdemonstranterna använde bland annat påkar, stenar, kedjor och molotovcocktails. På sidorna 7-10 återfinns i detta nummer av Contra en analys av den nya fascismen i Sverige. (Foto: Bertil Haskel/Scandia Photo-press)

CONTRA-NYTT

Nyheter och kommentarer på nätet

Contra erbjuder sedan i våras nyheter och kommentarer på nätet. Varje vecka (lördag eller söndag) kommer ett nytt inlägg, som analyserar aktuella händelser. Som alla förstår går det betydligt snabbare att lägga ut något på nätet än att producera en Contra-tidning. På nätet finns också alltid aktuella uppgifter om de varor som Contra erbjuder och utdrag ur alla utgivna Contra-böcker. Gör det till en vana att besöka Contra på nätet., <http://www.algonet.se/~contra>

BREV TILL CONTRA

Skilj på Elevorganisationen och Elevkampanjen!

I förra numret av Contra omnämndes Elevorganisationen och Elevkampanjen i en text som kan ha givit intryck att det är fråga om en och samma organisation. Vi vill därför klargöra att det handlar om två olika organisationer, av vilka Elevkampanjen är socialistisk. Elevorganisationen är partipolitiskt och religiöst obunden och sysslar endast med frågor som rör skolan och eleverna.

Joel Frykholm, vice förbundsordförande Elevorganisationen i Sverige

Redaktionen för Contra beklagar sammanblandningen som skedde i förra numrets notis, som avsåg endast Elevkampanjen, och ber Elevorganisationen om ursäkt.

(annons)

Republikanerna

Finns det någon eller några som vill bilda en borgerlig politisk förening med beteckningen Republikanerna? Ring Bengtsfors 0531-612 65 Evald, Dalby 046-20 05 41 Lars eller Malmö 040-94 86 77 Michael.

I det svenska EU-valet 1995 var det tolv personer som röstade på Republikanerna. Det finns ett Republikanskt Parti i USA och det borde även fungera i Sverige och övriga EU med ett sådant. Valet till EU skall göras med hela EU som en valkrets. Ja till EMU och svenskt medlemskap i NATO. Skrota facket diktatoriska löneförhandlingsmonopol. Förbjud strejker och lockouter, lagstifta om medling. Kollektivavtal skall inte företagare behöva teckna. Sänk företagsstöden och arbetsgivaravgifterna. Slå samman försäkringskassa, arbetslöshetskassa och socialvård till en allmän försäkring, de som vill skall kunna använda den allmänna försäkringen till studier på hel- eller deltid, om de inte kan få mer studielån eller prya som lärling på någon eller några arbetsplatser. Nej till svenskt bi-

F d SÄPO-mannen Stig Johansson:

Palmeutredning på villovägar

Artikelförfattaren Stig Johansson har varit anställd inom polisen i 40 år. Under tjugo år arbetade han som polis inom ordnings- och kriminalpolisen. Några år vid rikskriminalen. Under "alltför lång tid" var Stig Johansson vid SÄPO och tjänstgjorde där under fyra avdelningschefer (som SÄPO-chefen först kallades) och en kort tid också under den förste generaldirektören för SÄPO, Mats Börjesson. Stig Johansson anser att han under sitt arbete vid SÄPO drabbats av "sosse-regeringens platsombud" vid SÄPO. En upplevelse som han delar med sin förste avdelningschef P. G. Vinge och en omskriven riksdagsstenograf. Han slutade vid SÄPO i januari 1991, därefter arbetade han vid den öppna polisen till mars 1994 då han var en av de första polismännen som "fick förmanen att entledigas med anledning av förhållandena inom SÄPO".

Den 28 februari 1986 mördades statsminister Olof Palme på Sveavägen i Stockholm. Ett mord som äger rum i Stockholm ska i första hand utredas av Stockholmskriminalens första rotel – våldshoteln. Vid tiden för mordet på Olof Palme fanns det vid roteln många duktiga utredare med lång erfarenhet av våldsbrottsutredningar. Jag kände de flesta av dem sedan lång tid tillbaka, eftersom jag själv arbetat vid Stockholmskriminalen.

Men en som inte fanns vid roteln var dess förre chef Sven Thorander. Hade han varit i livet vid tiden för mordet på Olof

Palme hade Hans Holmér aldrig fått den makt han kunde utöva under 341 dagars vilseledande utredning. Den verbalt begåvade privatspanaren Ebbe Carlsson hade till exempel aldrig fått sätta sin fot i något utredningsrum.

Men Thorander var borta. Det fanns dock andra duktiga utredare, till exempel Arne Irvell, som var huvudansvarig för utredningen om "bajonettmannen" – Christer Pettersson. Andra duktiga utredare var

Om dessa duktiga polismän och chefsåklagare K G Svensson fått utreda mordet hade Christer Pettersson redan sommaren 1986 fällt eller friats för mordet på Sveriges statsminister. Nu blev det istället så, att Christer Pettersson kom "att hänga i luften".

Istället för att låta de professionella utredarna ta hand om saken blev det nu några av den socialdemokratiska regeringens främsta så kallade "nyttiga idioter" som ledde utredningen. I främsta ledet stod privatspanaren Ebbe Carlsson (1975 hade han haft officiella utredningsuppdrag åt justitiedepartementet när det gällde den så kallade sjukhusspionen i Göteborg) och hans kompis sedan många år tillbaka Hans Holmér. Ebbe Carlsson var förvisso den verbalt främste i gruppen och troligen också den mest intelligenta. Men varken han eller Hans Holmér hade erfarenhet av "vanligt" polisarbete. Trots detta kunde de två nu, med stöd av topparna inom socialdemokratiska partiet, styra mordutredningen så att ett stort antal människor kom till skada. Dessutom resulterade utredningens fiasko i att svensk polis blev till åtlöje. Också den militära underrättelsetjänsten SSI led skada av mordutredningen.

Det förefaller som om "verbale" Ebbe och "fåhunden" Holmér – och inte minst regeringen – från första dagen av utredningen bestämde sig för att det låg en konspiration bakom mordet. Det var för övrigt en regeringsledamot, Thage G. Peterson, som gav Holmér smeknamnet "fåhunden".

Ebbe Carlsson och Hans Holmér hade många personer till sin hjälp. En av dem som nämnts är förre ambassadören och kabinettssekreteraren Sverker Åström.

SÄPO kallas in

Den 6 mars 1986, sex dagar efter mordet, beordrades SÄPO att medverka i utredningen. Det har skrivits en hel del om detta i pressen. Eftersom en av SÄPO:s främsta fiender är extremvänstern kan SÄPO:s med-

Stig Johansson arbetade vid SÄPO och den öppna polisen i 40 år. Vid SÄPO arbetade han bland annat med bevakning av högerextremistiska grupper. Han misstycke till det "socialdemokratiska platsombudets" verksamhet på SÄPO och slutade där 1991. De gamla vännerna på "Aphuset" (en term som Stig Johansson myntade) grattade dock med ovanstående bild på 60-årsdagen.

Ingemar Krusell och Erik Skoglund. Bland spanarna fanns Thure Nässén, som hade kontakter med Sigge Cedergren, den spelklubbägare och knarklangare som kom att spela en viss roll i utredningen om Christer Pettersson.

verkan få beskrivas av just en av extremvänsterns tidningar, *Proletären*, som i nr 49 av den 3 december 1987 hade två huvudrubriker: "Polisspåret – en misstanke med substans" och "Kurdspåret – spaning på villovägar". Under den första rubriken fanns en bild av en polis och texten: "Vid ledningsmöte 1986-03-06 beslutades att säkerhetsavdelningen skulle handlägga utredningen av samtliga tips och anmälningar rörande polismän. Undertecknad byråchef utsågs som ansvarig för handläggandet av dessa utredningar." Undertecknat Rikspolisstyrelsen och Per Göran Näss.

Ett antal grupper inom SÄPO engagerades för olika uppgifter. SÄPOs arkiv öppnades, och uppgifter från SÄPO släpptes genom blankett-setet "Spaningsuppslag i grövre brottmål" till den öppna polisverksamheten. Det var bara att hoppas att inte alltför många skadades av den information som cirkulerade runt på det sättet. Många hade redan drabbats på annat sätt av utredningsarbetet. Några av oss SÄPO-poliser fick söka läkarhjälp.

För extremvänstern är "polisspåret" huvudspåret. KFML(r) har anordnat en mängd "polisspårsmöten" på arbetsplatser, men främst i Malmö och i Forsgrenska Medborgarhuset i Stockholm. Under en lång tid drog dessa möten nästan fulla hus. Uppföljning av r-arnas polisspår görs fortfarande av centerpartisten Fritz G. Pettersson. Pettersson kunde vid ett möte i Medborgarhuset drygt två år efter mordet visa upp en helgtidning som utgavs av en person som ingick i ett "stickspår" som presenterats av journalisten Bjarne Moelv. Tidningsutgivaren hade avlidit under mystiska omständigheter, menade Pettersson. Redan då, för nio år sedan, frågade en av mötesdeltagarna, DN-journalisten Olle Alsén, varför denna gamla nyhet togs upp. Fortfarande vid Fritz Petterssons (numer årliga) möte om Palmemordet i ABF-huset i Stockholm 1997 togs helgtidningen upp.

Polisspåret och extremvänstern

Men åter till polisspåret. Det utgick från extremvänster, men fördes vidare av Lars Borgnäs och Thomas Bresky i deras program *Norra Magasinet* på Sveriges Television. (Det kan kanske påpekas att Thomas Bresky har varit anställd som journalist vid Moskva-kommunisternas tidning *Norrskensflamman*). Spåret har sedan utvecklats i programmet *Striptease*, där det fördes vidare till olika så kallade privat-

Stoftet efter Olof Palme vilar på Adolf Fredriks kyrkogård i centrala Stockholm. (Foto: Tommy Hansson)

spanare, ingen nämnd och ingen glömd. Från dessa program har spekulationerna förts vidare till den tyska kanalen *N3*, som den 28 augusti 1996 visade en TV-dokumentär med titeln "Der Mord an Olof Palme" (Mordet på Olof Palme). Den 26 september visades programmet i Sverige på ett möte. Programmet hade fått ett femton minuter långt tillägg, som Sven Anér gjort, troligen med hjälp av Olle Alsén. Med på mötet där programmet visades var bland andra Olle Alsén och före ambassadören m m Carl Lidbom.

Tidningen *Internationals* Gunnar Wall har gett ut en bok med titeln *Mörkläggning – statsmakten och Palmemordet*. Det är säkert en roande läsning, men inget som lär tillföra polisens utredning något av verkligt intresse. Wall tycks ha goda kontakter med Sven Anér, och i tidningen *Internationals* nr 5 1988 kunde Wall visa ett brev som utrikesminister Sten Andersson den 22 januari 1988 skrivit till Sven Anér. I brevet tackade Sten Andersson Anér för att han medverkat till att utreda polisspåret, som förskräckte utrikesministern.

I tidningen *Vi* nr 46 1996 fanns en artikel med rubriken "När Holmér grep in". Den handlade om PKK för hela slanten. Artikeln var inte särskilt intressant, men en följande artikel i samma tidning hade rubriken "Mordhotet fick vänta" och under rubriker som "Om Palme haft livvakt..." och "Hot i efterhand". I artikeln uttalade sig de "båda före detta poliserna Ulf Norlin och Börje Wingren..." De presenterades med bild som "erfarna poliser". Jag biträdde från april 1986 en av enheterna i Stockholmspolisens Palmeutredning samt

två Palmeutredare från rikskrim. Härigenom fick jag kännedom om de "erfarna poliserna". Wingren kom från Helsingborgspolisens och Norlin hade innan han blev polis varit "plit" (vakt i kriminalvården).

När jag lämnade information i Palmeutredningen till Norlins grupp kunde jag läsa saken i tidningen kommande lördag. På måndagen gick jag upp till Norlin och påstod att någon från hans grupp läckt till medierna. Norlin hävdade då att jag tagit med mig den information som jag lämnat, vilket jag förnekade. Övriga inblandade höll med mig och vi kunde senare konstatera att dokumenten fortfarande låg kvar i Norlins låsta skåp.

De två poliserna från rikskrim och jag samarbetade bland annat när det gällde förhöran med Anders Larsson, som i medierna kallades "den 47-årige högerextremisten". Larsson och hans trätobroder Joel Haukka, i medierna kallad "den 57-årige SSI-agenten" (SSI, sektionen för särskild inhämtning, den militära under rättelsetjänsten) fick jag första gången höra talas om redan 1982 av några SÄPO-tjänstemän. Men jag talade bara en enda gång med Larsson, under det förhör som jag var med om att lägga upp tillsammans med rikskrim. Anders Larsson sådes vara en tokstolle som sände underliga brev till SÄPO. Att han skickade underliga brev inte bara till SÄPO utan också till RÅ fick jag bevis på när jag hjälpte Palmeutredningen.

I slutet av 1988 och i mars 1989 kontaktades jag av olika tjänstemän vid SÄPO, och så vitt jag minns hävdades det att Larsson hotat en känd socialdemokrat och att han därför anhållits. SÄPOs främste expert på

högerextremism hade redan i april 1986 påbörjat en utredning om Larsson och en riksdagsstenograf, som kom att bli mycket omskriven i pressen.

Jag vet inte om Larsson anhölls som misstänkt angående Palmemordet, men det verkade som om han av media betraktades som en bra källa och informatör. Lars Borgnäs och Thomas Bresky fick mycket hjälp av Larsson när det gällde deras program om Palmemordet.

En skicklig byråchef vid SÄPO var P G Näss. Han hade som åklagare 1976 tagit över den så kallade Ebba Grön/Kröcher-utredningen. Utredningen behandlade efterverkningarna av attentatet 1975 mot den västtyska ambassaden i Stockholm, då en grupp från Baader-Meinhof-ligan under Norbert Kröcher sprängde ambassaden i luften med två dödsoffer som följd. Fem av terroristerna utlämnades till Västtyskland. En av dem var så svårt skadad efter det som hänt på ambassaden att han avled en vecka efter utlämningen. Som hämnd mot statsrådet Anna-Greta Leijon, som var ansvarig för utlämningsbeslutet, planerades en kidnappning av henne. På Söder i Stockholm fanns en färdig låda där hon skulle hållas fången. Planerna spräcktes av SÄPO innan de kunde förverkligas och Näss fick uppdraget att vara åklagare i den utredningen. Han blev då god vän med många inom SÄPO, blev senare själv byråchef vid SÄPO och fick hand om många stora spionutredningar. Till exempel Bergling, Melin (som spionerade för Irak) och den så kallade cykelspionen Owen Wilkes, som från cykel kartlade militära radioinstallationer i Norden och uppgav sig göra det för "fredsrörelsen".

Privatspanarna

Privatspanarna är en grupp som av skilda skäl bedriver egna efterforskningar rörande mordet på Olof Palme. Några tjänar en hacka på sina alster i form av böcker och artiklar om mordet och den mordutredning som under 341 dagar missköttes skandalöst av den dåvarande socialdemokratiska regeringens handgångna män. Det har gått så långt att den danska polisen i sin utbildning nu använder tillvägagångssättet i de foto- och personkonfrontationer som Palme-utredningen genomförde som åskådningsexempel på hur man inte får göra.

Somliga har räknat bröderna Kari och Pertti Poutiainen till privatspanarnas krets.

Det gör inte jag. De har skrivit en bok, *Inuti labyrinthen*, där de med hjälp av en rad källor försöker visa hur utredningen om statsministermordet bedrevs. Att de ibland kommit till felaktiga slutsatser kan förklaras med att de missuppfattat en del information eller att en del uppgiftslämnare ljugit. Jag tror däremot inte att de medvetet gjort sig skyldiga till felaktigheter i sin bok.

De som jag vill beteckna som privatspanarna är personer som engagerat sig i "privat utredningsarbete" utan att ha tillgång till polisens material. De får lita till vad andra misstänker eller påstår. En av privatspanarna, Tomas Kanger, har långt före mordet skrivit vissa artiklar som kan vara av intresse. Under utredningsarbetet har han sedan ensam eller tillsammans med andra journalister skrivit artiklar och böcker. Kanger har i en tidning uppgett att han haft en överenskommelse med en Palmeåklagare. På grund av den överenskommelsen har Kanger antagligen fått stor insyn i Palmeutredningen, utom den del som har med telefonavlyssning att göra.

Anders Larsson påstod att Kanger via Joel Haukka fått viss information. Om så verkligen var fallet kan Kanger också ha fått en del uppgifter från telefonavlyssningen. Oavsett hur det var med detta var det Kanger som förde fram uppgiften att en "felringning" gjorts av Palmes mördare kort efter mordet. Uppgiften om "felringningen" korrigerades senare av Kanger och har ordentligt vederlagts. Men den har länge spelat en betydande roll i artiklar om "konspirationmordet". Den fick också långtgående konsekvenser för den ovan nämnde riksdagsstenografen, som sparkades som sekreterare i utrikesnämnden och krigsdelegationen och senare förtidspensionerades som riksdagsstenograf.

Hela historien har sin upprinnelse i att en familj i Bromma sagt sig ha blivit uppringd av en okänd man så tidigt att nyheten ännu inte nått ut via medierna. Det har senare kommit fram att det i själva verket var en släkting som ringde och berättade saken senare på natten, men det yrvakna paret hade aldrig uppfattat vem det var som ringde och dessutom missuppfattat tidpunkten. Om man ändrar två siffror i Brommaparets telefonnummer kommer man till riksdagsstenografen. Om man ringer Brommaparets nummer, men med riktnummer 018 (Uppsala) istället för 08 (Stockholm), kommer man till en träningslokal i Uppsala, där en man från Sydafrika

tränat. Två helt felaktiga hypoteser om felringning som lett i två helt skilda riktningar i spekulationerna. Bägge lika felaktiga, eftersom det inte var någon felringning.

Men felringningarna har förekommit många gånger i sensationsartiklar i pressen: Författaren P. O. Enquist gav 1992 ut boken *Kartritarna*, där felringningen nämns.

Privatspanaren Sven Anér ger ut ett enkelt kopierat nyhetsbrev med titeln *Palme-Nytt*. I nr 11 år 1996 görs reklam för Gunnar Walls bok *Mörkläggning. Statsmakten och Palmemordet*. Wall uppger att han arbetat sex år med boken. I *Palme-Nytt* nr 1 år 1997 får vi läsa annan gammal skäpmat, bland annat om hur "Sydafrika och Bofors styrdes undan" samt Gunnar Walls påstående att Ingvar Carlsson styrde Palme-utredningen fel. Det kan jag hålla med om. Men Ingvar Carlsson var inte ensam.

Thomas Kanger gav 1987 ut boken *Mordet på Olof Palme. Utredning på vilospår*. Dagen innan Kanger skulle ha presskonferens om boken blev jag uppsökt av Stefan Borg, som är journalist vid *Aftonbladet* och Thomas Kanger. Någon timme senare kunde Anders Larsson mot betalning lämna över en kopia på sidorna 194-204 av boken till den ovan nämnde riksdagsstenografen. Denne finns omnämnd på flera ställen i Kangers bok. Först dagen efter klockan 10.00 höll Kanger presskonferensen. Själv måste jag den förmiddagen avliva en hund varför jag inte kunde besöka presskonferensen.

SÄPO istället för SÄPO

Några år senare, 1990, kom Thomas Kanger tillsammans med Jonas Gummesson ut med boken *Kommunistjägarna*. Den handlar om socialdemokraterna och deras platsombud samt nätverket, åsiktsregistreringen och sjukhusspionen i Göteborg.

Sjukhusspionen i Göteborg var en fråga som utreddes av justitieministern Lennart Geijer, informationssekreteraren vid justitiedepartementet Ebbe Carlsson och SÄPO-chefen Hans Holmér. Den 22 oktober 1975 kunde *Aftonbladet* rapportera: "SÄPO-agent spionerar på anställda." Den rapport om affären som skrevs av Ebbe Carlsson och Hans Holmér kom inte fram i ljuset förrän den 26 augusti 1988 i tidningen *Arbetaren*. Bland de personer som nämns i rapporten finns Jan Lindqvist

(sjukhusspionen) och Svante Winqvist (som var inblandad i IB-affären och skrev en bok om den). Vidare finns Birger Elmér omnämnd i rapporten. Elmér har inte uttalat sig många gånger om de frågor han säkert känner väl till, till exempelvis det så kallade Stay Behind-nätverket som fanns i Sverige efter Andra världskriget. Den norska regeringen har tvättat motsvarande byk genom Lund-kommissionen (se *Contra* nr 3 1996). Socialdemokraterna i Sverige borde tvätta sin byk på samma sätt, innan någon kanske doktorerar i frågan.

Ett uttalande från boken *Kommunistjägarna*, som valts till rubrik i första kapitlet lyder: "Vi behöver inte SAPO, vi har ju SAPO". Uttalandet ska ha gjorts av en känd socialdemokrat i Göteborg. Det var 1975 när Ebbe Carlsson och Hans Holmér fick ta hand om sjukhusaffären, som många problem grundades för SAP. Problemen drabbade i förlängningen Anna-Greta Leijon, statsrådet som fick gå efter Ebbe Carlsson-affären och många år tidigare hade räddats från att hamna i "Leijonburen", som förberetts för henne av tyska terrorister på grund av hennes roll i Kröcher-affären. Det var P. G. Näss som räddade Leijon från buren. Jag brukade till mina få vänner inom SAPO säga att Näss var en av de få beslutskapabla inom organisationen. Det borde jag inte säga, menade man.

SAPS SAPO-syndrom var Ebbe Carlsson den främste att sprida. Vid ett föredrag den 8 december 1988 framhöll Ebbe Carlsson för mötesdeltagarna att "Näss åtminstone var en teoretisk KGB-agent". Även om Näss, som en tid var min byråchef vid SAPO, tyckte att jag var inkompetent, ansåg jag själv att Ebbe Carlsson var omdömeslös, när han på det sättet angrep en erfaren och duktig SAPO-man.

Kamratföreningen Säk-ringen

En kort tid var jag med i SAPOs kamratförening – Säk-ringen. Föreningen har i medierna framställts som något av ett ordenssällskap, vilket den inte var. Den äldste kollegan i roteln gick aldrig med i föreningen, men den näst äldste gjorde det. Kravet för medlemskap var att man tjänstgjort inom SAPO i tio år. Det fanns också några få särskilt invalda, bland annat en

person som inte alls var verksam inom polisen utan vid ett affärsdrivande verk. Han invaldes vid Säk-ringens tioårsjubileum, men pensionerades kort därefter och flyttade till Värmland.

En annan medlem i föreningen som var "särskilt invald" kontaktade mig vid två Ring-möten och förslog att jag skulle skriva en bok om Palme-utredningen. Han lovade också att hjälpa mig med skrivandet. Jag avböjde dock hans erbjudande.

Några andra äldre SAPO-tjänstemän ansåg att jag borde gå ut i medierna och ta upp vissa saker i Palmeutredningen. Kollegerna sade sig ha misstankar om att de själva och jag var övervakade under Palmeutredningens första år. När en del andra kolleger gick ut i medierna med anledning av misstänkt avlyssning och övervakning vintern 1988-89 undersökte jag själv vad som hade hänt. Jag fick indikationer på att jag från april 1986 var föremål för utredning och eventuellt legal telefonavlyss-

någon telefon, men legalt har jag gjort det flera gånger, såväl med blanktråd som i plintar och korskopplingsstativ. Det är omöjligt att komma på en illegal telefonavlyssning, om man inte har tur. Det har ju i samband med Palmeutredningen talats om illegal avlyssning av makarna Palmes telefon. Och under Ebbe Carlssons och Hans Holmér's första gemensamma utredande kom en televerksanställd på att det förekom viss telefonavlyssning. Ibland har en bild publicerats där Ebbe Carlsson och Hans Holmér visar upp korskopplingstrådar för att visa att avlyssningen upphört.

Läsaren frågar sig kanske varför jag lämnar den här informationen genom *Contra*. Mitt svar är:

1. Jag tror att mordet på statsministern är "polisärt" uppkälat, men det kommer kanske aldrig mer inför domstol. Man kan hoppas att gärningsmannen lagförs, men alldeles oavsett hur det går med detta kommer privatspanarna att föra ut sina teorier om "polisspårkonspirationen".

2. Jag hade hoppats att socialdemokraterna åtminstone genom sitt främsta "platsombud" på SAPO skulle ha låtit riksdagsstenografen få upprättelse, men det har inte skett.

Palmes prosovjetiska linje i utrikesfrågor föranledde massiv kritik i hela den demokratiska världen. Många svenskar såg med stor oro fram mot Palmes planerade besök i Moskva i april 1986. Contra hade till exempel för avsikt att uttrycka sin kritik med ovanstående bild på omslaget till nummer 3 1986. Av naturliga skäl fick det numret en annan omslagsbild.

ning på såväl mig som min hustru. Att telefonerna dessutom var illegalt avlyssnade är för mig helt klart. Vidare övervakades vår fritidsbostad av en gammal IB-man som övervintrade vid den militära underrättelsetjänsten SSI. Jag fick syn på honom – och kände igen honom – när hans blå Volvo 740 stod parkerad mot korriktningen, dold bakom vår häck. Han försökte försvinna, men fick först in fel växel och höll på att backa på en belyningsstolpe.

Jag har själv aldrig illegalt avlyssnat

*I ett par kommande artiklar kommer jag bland annat ta upp bröderna Poutiainens bok om Palme-mordet. Jag tar även upp vissa omskrivna personers agerande i anslutning till Palme-utredningen, anonyma brev som förekommit i utredningsarbetet, Bertil Wedin på Cypern, polissammankomsterna i det gamla 1600-talspalatset i Gamla stan, boken *Inside the League om World Anti-Communist League*, alfagruppen och mycket mer.*

Jag kommer också att behandla några personer som råkat illa ut i Palmeutredningen och i privatspanarnas uppgifter. Dessutom ska jag ta upp den förundersökning som inleddes i november 1987 av chefsåklagare K. G. Svensson och som lades ned i mars 1991. I den förundersökningen granskades SAPO-tjänstemän, och i utredningen förekom felaktiga uppgifter som skadade oskyldig person.

Den nya fascismens ansikten

Av Tommy Hansson

I vintras "befriades" nio höns från ett hönseri på Söderön i Östhammar. Vid anläggningens dörr hade budskapet "Befria hönsen" samt bokstäverna "DBF" klottrats. DBF står för Djurens befrielsefront. Händelsen är bara en i raden av incidenter som visar att ett växande antal – främst yngre – personer inte tvekar att sätta sig över lag och egendom i syfte att göra en eller annan politisk poäng.

Även miljöaktivister, så kallade antirasister och -nazister, samt vänsterextremister av den gamla skolan godkänner våld i kampen mot det etablerade samhället. Därför är det befogat att tala om en ny fascism.

Vid vissa tillfällen i modern historia har fallenheten för metoder utanför de parlamentariska och demokratiska ramar varit särskild uttalad. Så var fallet under 1930-talet, då såväl kommunismen som fascismen/national-socialismen hade talrika anhängare också i vårt land. Den tidens tidningsrubriker innehöll ofta nyheter om extremistiska attentat och aktioner. På 1960- och 1970-talen flammade extremismen upp igen, denna gång i den så kallade "nyvänsterns" tappning. Med "Usas krig i Vietnam" som utgångspunkt ville ett flertal vänstersektorer stötta på Mao, Marx, Trotskij och Lenin genomföra väpnad revolution i Sverige: brun i går är röd i dag.

Som vi vet blev det ingen revolution. Det etablerade samhället klarade sig den gången också. Eller? Ett bestående arv från 60- och 70-talen är en uppsättning värderingar som numera ingår som en integrerad del i Folkhemssverige: mer eller mindre "fri" sex, vidsträckt "rättigheter" till abort, rätt till uppror mot föräldrar och annan myndighet, statligt stöd till "befrielse rörelser" i tredje världen, särbehandling av kvinnor och andra så kallade minoriteter med mera. Detta politiska mönster fortlevde helt ohotat också under

"Antirasister" och anarkistiska våldsverkare i aktion med stenar, påkar och molotovcocktails vid 30-novemberföreningens manifestation i Lund 1991. Ett av den nya fascismens ansikten. (Foto: Patrick Persson/Scandia Photopress)

det kapitalistiskt betonade 1980-talet. De flesta borgerliga krafter ville vara politiskt korrekta och hängde på.

1990-talet har därefter i den ekonomiska krisens kölvatten sett ett nytt uppsving för extremismen. Våldsmentalitet och intolerans har ökat i takt med att fascisterna av olika schatteringar skrudat sig i nya kläder.

Den nygamla vänstern

Vid en granskning av den nya fascismen kan det vara fruktbart att börja med arvtagarna till 60- och 70-talens vänster. Denna använder sig av i princip samma metoder som för ett par decennier sedan, då långhåriga haschromantiker ville rädda almarna i Kungsträdgården eller ockupera kvarteret Mullvaden i Stockholm - demonstrationer, ockupationer och skadegörelse. Kläder och kulturell paketering är nu dock något annorlunda.

I november 1994 ockuperade 16 ungdomar en gammal mejeribyggning i Västerås. Detta skedde som en protest mot ja-sidans seger i folkomröstningen om Sveriges EU-medlemskap. Ockupanterna kallade sig "Kommando Gudrun Schyman", och när poliser nalkades för att avhysa intränglingarna besköts de med stora, maskintillverkade slangbellor. Enligt polis som citerades i *Vestmanlands Läns*

Tidning gav de avfyra projektilerna en "oerhörd kraft"; en avskjuten stålkuila troddes av ordningsmaktens tekniker kunna ge "dödliga skador på en människa". Mycket av den materiel som polisen tog i beslag påminde om det som hittats vid en husrannsakan hos Ung vänster i Västerås någon vecka tidigare. Det rörde sig bland annat om krut, bensin och vattenslang, alltså ting som kan användas för att tillverka bomber.

Vänsterpartiets lokala ledning i Västerås tog avstånd från vänsterungdomarnas agerande. Anneli Blomqvist, Västerås-ordförande i Ung vänster, deklarerade dock: "Vi stöder inte sådana här aktioner, men vi tar inte heller avstånd från dem".

Den vänsterorganisation som mer än andra förknippats med terroristliknande metoder är den så kallade Antifascistiska aktion (AFA), som med bensinflaskor (molotovcocktails), hemmagjord bomber, kedjor och knytnävar har angripit till exempel banker, polisstationer, golfbanor och personer de hävdar är rasister. I en artikel i *Aftonbladets* söndagsbilaga den 4 juni 1995 benämndes AFA "folkhemsterrorister". Hatobjektet framför andra lär vara Sverigedemokraterna, men också etablerade företrädare för det borgerliga samhället råkar illa ut. 1994 genomförde AFA 117 attentat mot olika mål medelst

klotter, smörsyra, fönsterkrossning och brandbomber. I en aktion kallad "Operation potatisåker" i Lidingö den 19 maj 1994 grävde AFA-aktivister upp den finaste greenen på golfbanan i borgarfästet.

AFA kan betecknas som en rätt lösligt formerad organisation som drar till sig ungdomar som tycker att den "normala" vänstern är för mjälig. Aktivisterna klär sig företrädesvis i kraftiga kängor, svarta kläder, skinnjackor/munkjackor och palestinaschalar. Vid demonstrationer och motdemonstrationer brukar de i likhet med nazister av VAM-typ bära "rånarhuvor", så att det inte skall gå att identifiera dem.

AFA-liknande grupper finns också i de andra nordiska länderna. En sådan är Bz i Danmark, som vid två tillfällen under 90-talet jämte svenska och norska sympatisörer har rasslat med kedjor och viftat med knogjärn vid 30-novemberföreningens manifestationer i Lund i anslutning till Karl XII:s dödsdag. Här har dessutom stenar, påkar och molotovcocktails kommit till användning. Det behöver knappast tilläggas att denna sorts aktivism hotar demonstrationsfriheten och därmed demokratin i landet. Den etablerade vänstern upplever AFA som en besvärande företeelse, inte minst därför att man hämtar aktivister från den övriga vänstern. I en artikel i syndikalistiska *Arbetaren* nr 12/13 1997 jämför så Stieg Larsson, medförfattare till boken *Extremhögern*, Afa med "högerextremistiska grupper".

Terror i djurens namn

Under 1990-talet har den militanta "veganrörelsen" trätt fram, framförallt i Umeå där bland andra Scan och Shell utsatts för attentat. Det anses att bara ett

fåtal individer ägnar sig åt sådan typ av politiskt engagemang, men i så fall har de varit utomordentligt framgångsrika när det gäller att torgföra sitt budskap. Media har svämmat över av information om de vanor och funderingar de här berörda personerna excellerar i. "Unga renlevnadsmänniskor söker ett alternativ till det vanliga livet", hette det litet näpet i en rubrik i *Svenska Dagbladet* den 29 oktober 1995.

I likhet med AFA började den extremistiska veganrörelsen göra sig hörd på allvar under 1994 – det sprayades, kletades lim i läs, krossades rutor och skyltar med mera hos köttföretag och möbelfirmor med skinnklädda möbler i sortimentet. Ett budskap lød: "Djävla köttätare. Ni skall dö. Sluta slakta djur, annars skall vi bränna ner hela djävla Scan. Det här är ingen lek. Det här är ett krig". I nära samband med veganrörelsen har vuxit upp en kultur-rörelse där "hardcore-musik" är en betydande kommersiell industri.

Expressens Viveka Hansson skrev den 10 maj 1997 i ett par stort uppslagna artiklar om veganaktivisterna som "Brottslingar i djurens namn" och räknade upp följande grupper: Autonom djurrättskämpande ungdom, Vänersborg, Coalition to Abolish the Fur Trade (CAFT), Arboga, De vilda minkarna, Småland, Djurens aktionsgrupp, Stockholm, Djurens befrielsefront (Duf), Jämtland, Stockholm, Åstorp, Djurens hämnare, Stockholm/Umeå, Djurens stödgrupp, Västerås, Djurrättsalliansen, ett flertal städer inklusive Stockholm, Göteborg, Umeå, Borås, Karlskrona och Västerås, Elektronisk pålsinformation (EPI), Stockholm, Malmö och Umeå, Vänersborg, Green Ethic, Karlstad, Militanta veganer, Stockholm, Veganska ambassaden, Upp-

sala, Falköping och Ulricehamn, United for life, Sundsvall, Stockholm och eventuellt Linköping..

Djurens befrielsefront (Duf) har specialiserat sig på att "befria" djur. Förutom höns har gruppen fritagit 24 kaniner från en smådjursfarm utanför Norrtälje.

Som en av "hjälarna" bakom Djurens befrielsefront har en kvinna som kallar sig "Emilie E:son" utpekats. "I tio år har hon lett den militanta befrielse-rörelsen och hon berömmar sig av att ha planlagt otaliga dramatiska aktioner", skriver *Aftonbladets* Ebba von Essen den 4 november 1995. Emilie E:son från Åstorp brinner av engagemang för djur av alla sorter och storlekar världen över. Hon citeras: "Och observera: alla djur är lika värda. Från elefanter till maskar. Ja, ända ned till bakterier."

Det är detta inte helt mentalt sunda budskap som bär upp den militanta veganrörelsen. Ingen skillnad görs mellan djur och människor. Människan blir ett djur bland andra, helt i linje med det budskap som framförs i Tage Danielssons musikal *Animalen*. Att myndigheterna ser allvarigt på denna typ av aktivism visas av att säkerhetspolisen (SÄPO) vänt sig till det populära TV-programmet *Efterlyst* i TV 3 för att få hjälp att komma till rätta med de talrika attentaten. Terrordåden för "djurens rätt" mot korvkiosker, charkuterier etcetera har ökat drastiskt under de senaste åren.

Miljösabotage

Nära besläktade med djuraktivisterna är miljöfundamentalisterna. Den 30 januari 1997 utsattes Skanskas arbetsplats invid en del av Norra länken i Stockholm för ett attentat, då datorer och maskiner till ett värde av hundratusentals kronor förstördes.

Attentatet behandlades i TV-programmet *E-fekt* den 15 mars 1997, varvid några av de agerande personerna kom till tals. Det visade sig att *Social ekologisk aktion* stod bakom skadegörelsen. En yngling som presenterades som "Alex" ansåg att våld var berättigat i kampen för miljön, medan hans meningsfrände "Sara" var mer tveksam. Det framgick av utseende, klädsel och uppträdande att både Alex och Sara – vilka både hade Lidingö- eller Östermalms-idiom – kom från övre medel- eller överklassen. "Jag vill, liksom själv, så där...folket, liksom, alla ska sätta stopp och så där...", deklarerade Alex. En ung dam som kallade sig "Linda" ansåg att

Korvkiosker och andra köttrelaterade företeelser är en av den militanta veganrörelsens måltavlor. (Foto: Tommy Hansson)

"Miljöföreelsen kommer nog att bli aggressivare".

Miljöpartiets språkrör Birger Schlaug förstod "ungdomarnas frustration" och ansåg att det borde finnas någon form av "ekologiskt nödvärn".

Ekologisk aktions sabotage mot Skanska bidrog starkt till att ge projektet Norra länken — som är ämnad att avlasta huvudgatorna i norra innerstaden — dålig publicitet. Ansvariga politiker och myndigheter tycks inte bry sig särskilt mycket. I slutet av maj beslutade typiskt nog justitiiekanslern (JK) att inte pröva om Social ekologisk aktions tidning *Ekologisten* gjort sig skyldig till uppvigling och tryckfrihetsbrott trots att den i två nummer uppmanat läsarna att förstöra arbetsfordon som användes vid arbetet med Dennispaketets vägbyggen. JK uppgav som försök till förklaring att det inte gick att fastställa vem den ansvarige utgivaren var.

I sin emotionella iver att värna miljön motverkar miljökampanerna inte sällan sina egna syften. Den förbådade stängningen av svensk kärnkraft kommer att leda till en drastiskt sämre miljö som en följd av de föroreningar bränslen som kol, olja, ved, gummiavfall, torv med mera oundvikligen kommer att ge upphov till. Redan när ett aggregat i Barsebäck stängs kommer koldioxidutsläppen att öka och energipriserna raka i höjden. Det är de sämst ställda som drabbas. Carl Bildt har träffande kallat den typ av samhälle som väntar runt miljöhornet för "grönbrun vedekonomi".

"Anti"rasisterna

Både miljöfundamentalister och antirasister har nått maktens taburetter, därtill hjälpta av den politiska korrektheten. Projektet Ungdom mot rasism har under civildepartementets beskydd och lett av Michael Alonzo sökt motverka rasismen genom att avbilda personer såsom den färgade fotbollsspelaren "Henke" Larsson på svenska folkets mjölkkartonger. Bakom den snälla ytan döljer sig en något annan verklighet som delvis speglas av Alonzos eget förfärliga i de obskyra punkrockbanden Kurt Sunes med Berit och Stockholms negrer. Alonzo har i samarbete med journalisten Christian Catomeris bland annat sökt politisera stureplansmorden genom att i en debattartikel i *Expressen* hävda, att "etniskt rena" svenska massmördare såsom Mattias Flink blir bättre behandlade än mördare med invandrarbakgrund.

Sönderslagna valaffischer - en god bild av de nya fascisternas syn på representativ demokrati... (Foto: Tommy Hansson)

Med den inställningen från etablerat håll är det inte märkligt om annan opinionsbildning mot rasism blir vad den blir. Just i denna fråga anses det fullt legitimt att fara ut i grova tillvitelser även mot seriös kritik av svensk invandrings- och flyktingpolitik såsom varande "rasistisk" och "främlingsfientlig". Alla som inte omedelbart sväljer mjölkpaketets visdomsord avfärdas som mörkrets riddare.

Exemplet *Expo* är måhända det mest beklämmande härvidlag. Tidningen har stämplat bland andra Per Landin, en seriös kulturmedarbetare i *Dagens Nyheter*, såsom en bland många rasistiskt anstuckna. Landin har inte blivit svaret skyldig utan framhållit (*DN* 6 mars 1997): "I brist på annan sysselsättning har det blivit en sport bland *Expos* medarbetare att leta upp och identifiera personer som vid något tillfälle i livet visat sympatier för högerkrafter eller hade en nazianfäktad bland sina anförvanter. Ibland tycks det räcka med att ha en före detta arbetskamrat som varit kusin till en avhoppad nydemokrat för att hamna på *Expos* svarta lista (som verkar producerad i samarbete med Säpo). Ingen möda sparas på att mana fram bilden av ett omfattande nazistiskt hot."

En ökad *Expo*-medarbetare är 25-åringen, som tidigare varit militant anarkist och som utmärkt sig som rasistisk insändarskribent i tidskriften *Creol* nr 1 1996. Vad han skrev framgår av en notis under "Sverige-nytt" i *Contra* nr 3 1997.

Det tragiska med exemplet *Expo* är ju att dess idé att kritiskt granska de extrema nationalistgrupperna och dessas idéhistoriska rötter är utmärkt. Men i stället för att ägna sig åt seriös verksamhet intar *Expo* ofta en billigt propagandistisk attityd grundad på fördomar och okunskap. Dock skall sägas att i det senaste numret av tidskriften meddelas dels att den ovan nämnde 25-åringen lämnar tidskriften, samt dels att tidningen upphör i sin gamla form och att tidskriften fått ny ansvarig utgivare.

Trotskister i farten

Ovan belystes den "nygamla vänstern". Denna får vind i seglen av förekommande besparingar. Varje gång en skola, sjukhusavdelning eller ett daghem slås igen är vänstern där med sin populistiska retorik och sina röda banderoller. Kanhända är Arbetarförbundet Offensiv, med rötter i Leo Trotskijs permanenta revolution, det tydligaste exemplet härvidlag.

Offensiv ger ut en tidning med samma namn. En framgångsrik frontorganisation heter Elevkampanjen, som organiserat protester mot skolnedskärningar. Offensiv och Elevkampanjen har för övrigt samma boxadress i Farsta. När Södertälje kommun i slutet av förra året beslöt att låta Lärarygskolan överta Mariekällskolans lokaler bröt en ursinnig opinionsstorm ut. Många södertäljebor höll med i sak, men när skolelever uppbackade av Elevkampanjens durkdrivna organisatörer drog runt på stan och skrånade och några dagar före jul ockuperade stadshuset förlorade man en del av stödet. Samtidigt tog representanter för AF Offensiv öppet avstånd från den representativa demokratin.

I februari i år ordnade Elevkampanjen/Offensiven en demonstration vid Åsö gymnasium i södra Stockholm med parollen "Krossa rasismen". Genom att ge sig på "rasister" och "nazister" vid skolan lyckades man skapa kravaller som endast kunde skingras av i hast tillkallad polis. Demonstranterna lät enligt *Dagens Nyheter* den 14 februari 1997 "stenarna regna över de instängda poliserna och skinnskallarna".

Ytterligare en uppmärksam aktion var demonstrationerna för att "Rädda X-ist", "tjejhuset" på Kungsgatan 65 i Stockholm under ledning av stiftelsen Kvinnoforum.

Vid Offensivs partistämman i våras beslutades att bilda ett nytt politiskt parti med uppgift att föra ut paroller som "Försvara välfärden", "Arbete åt alla", "En bra miljö", "Nej till EU" och "Socialism". Icke minst skall "marknadens diktat" brytas.

Sveriges många ödesfrågor

Jag, Ny Demokrati, liksom *Contra* och alla andra obekväma sanningssägare, har idiotförklarats av det politiska etablissemanget – vår tids adel – som alltid anser sig ha rätt hur fel man än har. Redan den gamla tidens adel föraktade pöbeln – folket. "Pöbeln", folket – det vill säga väljarna i vårt "demokratiska" samhälle – föraktar idag vår tids adel, hur rätt denna självpåtagna överhöghet än kan tyckas ha. Föraktet är alltså nu ömsesidigt. Jämlikhet har uppstått åtminstone vad gäller förakt.

Tillbakablick

Den gamla tidens adel undrade inte över varför pöbeln klagade. Dåtidsens pöbel – det arbetande folket – hade varken utbildning för, eller civilkurage nog, att fråga sig *varför* de inte hade något att säga till om. Nutidens "pöbel" – det unga och ofta välutbildade folket utan arbete och försörjning, det ännu arbetande folket med försörjning, men framförallt det på bidrag gående arbetslösa folket och det en gång hårt arbetande pensionerade folket – frågar sig emellertid *varför* de fortfarande inte har något att säga till om – trots fackföreningar, arbetarrörelser, bondekarteller och i val ständigt utlovade politiska "reformer" för att uppnå "folkets" lyckorike med välstånd och "jämlikhet" för alla i välfärds-samhället.

Nutidens "demokratiskt valda" adel har inte kunnat svara på alla dessa *varför*. Nutidens adel har i stället i sin med tiden fullständiga avskildhet från "pöbelns" verklighet, med partipiskor och Gustav

John Bouvin, Halmstad, är ordförande i Ny demokrati. Inför valet 1991 stod han på andra plats på NyDs riksdagslista och var riksdagsman åren 1991-94. Bouvin är känd som en orädd och ofta kontroversiell debattör och sanningssägare.

Vasas grundlag som vapen, med alla medel återfört landet Sverige till den gamla ordningen. Gustav Vasas ordning där Konungen alltid har rätt – hur fel han än har. Och man har lyckats väl – faktiskt bättre än alla konungar sedan Gustav Vasas.

Folket – pöbeln – har passiviserats och blivit bidragsberoende, kyrksilvret är försnillat och tillräga på allt har de folkvalda styresmännen lånat cirka 180.000 kronor per svensk individ för att hålla uppe den politiska illusionen om folkhemmet – välfärdssamhället – hos "sina" bedragna medborgare som i skenbart demokratisk ordning valt dem.

Välfärdssamhället Sverige har blivit jämlikt. Folket föraktar nu det politiska etablissemanget precis lika mycket som politikerna föraktar det folk som valt dem. Föraktet är totalt, ömsesidigt och därmed jämlikt. Politiker har blivit ett skällsord.

Gästskribenten

demokratin är död. Stendöd. De gamla grekerna som en gång uppfann ordet demokrati – och faktiskt praktiserade demokrati en tid – må vända sig i sina gravar!

Många frågor...

- Varför har demokratin urartat till att bli ett nytt feodalvälde?
- Varför lyssnar inte de demokratiskt valda på väljarna?
- Varför undanhålls sanningen för folket?
- Varför har politik blivit detsamma som lögn?
- Varför stoppades svensk forskning om vätgasteknologi redan för cirka tio år sedan?
- Varför har Ryssland, Tyskland, Japan, USA och nu även Norge satsat på denna teknologi?
- Varför skrattar man sitt politiskt lärda skratt åt vätgasteknik i det dyra Sverige?
- Varför eldar vi upp importerade fossila bränslen som olja, och släpper ut koldioxid, kolmonoxid, fosfor och svavel?
- Varför tror vi oss kunna lösa problemen med att elda sly, kottar och skräpväxter som biobränslen?
- Varför gör vi på sikt öken av vår främsta naturtillgång – skogen?
- Varför är svenskt näringsliv hälften så stort per invånare som i det utvecklade Centraleuropa?

–Av John Bouvin–

- Varför förkastades den svenska uppfinningen av den flata TV-skärmen i Sverige – och varför utvecklar Japan den vidare?
- Varför betraktar vi uppfinnare som paria och låter patenten och kunskapen fly Sverige?
- Varför lät vi Carl Bildt-regeringen sälja våra mineraltillgångar för en spottstyver?
- Varför avvecklar vi fullt fungerande kärnkraftverk i förtid, våra näst renaste och effektivaste energikällor?
- Varför har vi med världens högsta bidrag till boendet lyckats skaffa oss världens högsta boendekostnader efter skatt?
- Varför har vi råd att bygga sexfiliga motorvägar till Stockholm, när vi samtidigt inte anser oss ha råd att ha bilar i staden?
- Varför tjänar en industriarbetare 20 procent mindre i Sverige än i Tyskland?
- Varför tjänar en civilingenjör 40 procent mindre än i Tyskland?
- Varför kostar Tysklands färdiga industriprodukter trots detta 30 procent mindre än Sveriges?
- Varför matas vi med propaganda om hur rikt Sverige är, med en miljon arbetslösa och mer än två miljoner som lever under existensminimum?
- Varför har det en gång rika Sverige hamnat bland Europas bottenlag?
- Varför har gamle lillebrorsan Norge blivit storebror?
- Varför har Finland klarat krisen mycket bättre än Sverige?
- Varför har vi försnillat de mellan 3.500 och 4.500 miljarder kronor som idag skulle ha funnits i ATP-systemet för att de som betalat premierna ska få den utlovade pensionen?
- Varför är det förenat med livsfara för en pensionär att ge sig ut på gator och torg?
- Varför straffar vi brottsoffren och försöker ihärdigt vårda brottslingarna?
- Varför jagar vi inte pedofiler och våldsmän utan i stället småföretagare som inte hinner fylla i blanketter i tid för att tjäna sitt uppehälle?
- Varför jobbar en del utbildade och duktiga poliser som administratörer, andra som agenter åt försäkringsbolag med att fylla i blanketter på gatan?
- Varför jagar de promillegränser och fortkörare i stället för att jaga brottslingar som

(Forts på sidan 17)

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Carl G. Holm och Tommy Hansson. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan, om inte annat markeras med citations-tecken.

Röd-grön sämja om Irak

Den 23-27 juni hölls i FN i New York en uppföljningskonferens avseende den berömda miljökonferensen i Rio de Janeiro 1992, som bland annat gav oss Agenda 21-dokumentet. Frågan var vad som hade hänt på miljöfronten i världen under de fem gångna åren?

Bland mera bemärkta deltagare märktes – förutom FN:s generalsekreterare Kofi Annan – USAs president Bill Clinton, Rysslands premiärminister Viktor Tjernomyrdin, Tysklands förbundskansler Helmut Kohl, Frankrikes president Jacques

Gudrun Lindvall (mp) - vän av Saddam Hussein?

Chirac, Englands nyvalde premiärminister Tony Blair med flera. Sveriges högste företrädare var biståndsminister Pierre Schori, medan statsminister Göran Persson klokt nog föredrog Skellefteå.

Bland inte fullt så bemärkta svenska deltagare i New York fanns miljöpartistiska riksdagspersonen Gudrun Lindvall samt vänsterpartistiska politiska sekreteraren Staffan Norberg. I en lång drapa under vinjetten "debatt" i *Länstidningen*, Södertälje den 7/7 1997 ondgör de sig gemensamt över att det blev "på stället marsch" i New York. Bland allt elände med utelivna miljötgärder inom ramen för det supersocialistiska regleringsmaskineriet Agenda 21 fanns det ändå en ljusglimt:

"Samtidigt sade sig alla vilja vända utvecklingen och verkligen se till att framtida generationer skulle få en bättre värld med en hållbar utveckling. Endast en talare tog tillfället i akt till ett spetsigt poli-

tiskt inlägg: Iraks premiärminister Tariq Aziz fördömde i skarpa ordalag USAs agerande i Gulfkriget 1991 och beskrev följderna för människor och miljö." (Vår kursivering).

Den kursiverade meningens innebär i strikt mening visserligen inget stöd för den irakiska Saddam-diktaturen, men om fru Lindvall och herr Norberg hade tagit avstånd från densamma hade man väl sett till att inflika upplysningen att den verkliga miljöboven i samband med kriget vid Persiska viken var Irak som lät sätta eld på oljekällor i Kuwait med omätliga luftföroreningar vida omkring som följd.

Guðrun Schyman tog för en tid sedan i emfatiska ordalag avstånd från varje form av samröre med miljöpartiet. Lindvalls och Norbergs artikel visar dock att det ingalunda råder några vattentäta skott mellan två av riksdagens miljöknäppspartier. Och båda partierna torde applådera de åtgärder som företas i USA inom ramen för Endangered Species Act (ESA), en lag som undertecknades av president Richard Nixon 1973 och som skyddar bland annat 33 insektsarter. ESA tvingar varje år markägare i USA att betala miljontals dollar i syfte att beskydda extremt lokala insekter och loppor

Storebror ser Dig?

I kryddskåpet hemma hos en av Contrareaktionens medlemmar står en brun-blaskig men väldoftande kryddbuk avsedd för tillagning av Tandoori-kyckling. På locket finns en anspråkslös klisteretikett med följande text: "Kära Tandoorikund. Denna nationalrätt är över hela världen röd. Det är det som gör Tandoori. Dock ej i Sverige. Här skall den vara brun. Storebror staten (Livsmedelsverket) har bestämt att du inte är kapabel att själv avgöra vad du vill äta. Storebror förbjuder och du har att finna dig i dumheterna. Vill du ha den röd så tillsätt en droppe karamellfärg. Men akta dig, snart ser han dig i ditt eget kök också."

I bruksanvisningen till hemmavinsatsen är leverantören inte lika underdånig mot Storebror. Där förklaras rakt på sak att alkoholhalten blir högre om man tillsätter några deciliter socker. Storebrors förbud mot en extra socker vid vinjäsning nämns inte i den bruksanvisningen.

Vi under skatter digna ned!

Denna vältaliga strof ur den (sällan sjungna) tredje versen på Internationalen är något som en skatterott svensk har anledning att fundera på dagligen. Men också överskattmasen Thomas Östros borde tänka en tanke på detta. När skattebetalaren dignar ned blir det nämligen ingen skatt alls, eftersom det inte finns någon som kan betala.

På flera områden har skattenivån nu blivit så hög att höjda skattesatser inte ger ökade skatteintäkter. Med något öppnare gränser börjar vi se taket för vad staten kan pressa ur skattebetalarna. Skatten på starköl nådde till exempel sådana nivåer att redarna tvingades bygga om färjorna till Danmark för att få plats med alla ölbackar. Och räknat per invånare var starkölsförsäljningen i Skåne bara drygt hälften av den i övriga delar av Sverige. Detta gick i hög grad ut över svensk bryggeriindustri och staten mötte därför problemet med sänkt ölskatt (1 januari 1997).

De pengar som skulle förloras på ölet skulle staten istället ta in på tobak. När man ändå var i farten passade man på att höja tobaksskatten också för andra ändamål. Höjningen av skatten var 23 procent, men tobakskonsumtionen sjönk så mycket att de totala skatteintäkterna på tobak under första halvåret 1997 inte är högre än under 1996, trots den höjda skattesatsen. Nu höjdes skattesatsen med ytterligare 29 procent den 1 augusti. Det lär ytterligare sänka tobakskonsumtionen.

Med bensinskatten förhåller det sig på samma sätt. Varje bensinskatt höjning märks omedelbart i form av lägre bensinförbrukning, varför skatteinkomsterna inte på långa vägar ökar i takt med skatthöjningarna.

"Alla" tillhör medelklassen

Frågar man svenska folket (SIFO har gjort det) anser sig 85 procent av svenska folket tillhöra medelklassen. Fyra procent anser sig tillhöra "underklassen" och två procent "överklassen". När de tillfrågade själva får ange om de anser sig tillhöra den övre eller lägre medelklassen anser en tredjedel av dem som har akademisk utbildning tillhöra den lägre medelklassen. För bara några decennier sedan ansåg de flesta med akademisk utbildning att de tillhörde "socialgrupp 1". För arbetare är det tvärtom. De som förr defintionsmässigt

fördes till "socialgrupp 3" räknar sig i ökande utsträckning till "högre medelklass", en tredjedel av arbetarna räknar sig idag till den gruppen. Lönemässigt är det naturligtvis så att flertalet kvalificerade yrkesarbetare har högre löner än akademikergrupper som bibliotekarier och socionomer. De senare ska dessutom betala igen studielån som med det nya systemet för studielån i princip är liktydigt med en extra marginalskatt på 4 procentenheter.

Dömd att vara TV-tittare

Bengt Ström i Varberg har dömts att vara TV-tittare. En provisionsavlönad (dvs en frilansare som får betalt efter hur många fuskare han sätter fast) bevakare anser sig ha hört TV-ljud genom Bengt Ströms dörr. Det var rillräckligt för att han skulle dömas som innehavare av TV-apparat och licensskolkare av tingsrätten. Och hovrätten vägrade att ta upp målet till prövning (vilket hovrätten kan göra när det gäller vissa småmål). Bengt har inte haft TV på tjugo år och efter den senaste renoveringen i lägenheten har han inte ens antennurtag. Nu är han dömd att betala 3.000 kronor i böter och 2.477 kronor i retroaktiv TV-licens.

Lapplisorna har visserligen inte provision (men vissa privata parkeringsföretag kan ha avtal som innebär att de behåller "böterna" vid parkering på privat mark). Men lapplisorna i Stockholm har numer individuell lönesättning och den baseras, enligt vad som uppges av kritiska lapplisor, på hur många bilar som lappas per dag.

När domstolar sedan sätter större tilltro till personer som är beroende för sin utkomst av att hitta "syndare" än till oskyldiga privatpersoner har vi fått ett system som påminner om Kafkas värld.

En extra krydda på parkeringsterrorn i Stockholm har myndigheterna ordnat precis utanför Contras redaktion. Sedan många år finns det en parkeringsautomat som levererar biljetter mot tidigare 7 och nu 12 kronor i timmen. Men en dag monterade gatukontoret ned skyltarna i gathörnet som meddelade att parkering var tillåten mot avgift, och vid alla Stockholms infarter står det att parkering är förbjuden överallt mellan klockan 8 och 18, utom där skyltar meddelar att det är tillåtet. Parkeringsautomaten fick dock stå kvar och levererar biljetter som inte gäller. Lapplisorna har med stort nit lappat bilar som betalat P-avgift i tron att de betalat för sig. Vid ett

tillfälle kunde vi på en liten gatstump utanför redaktionen hitta tolv lappade bilar – tio hade betalt parkeringsbiljett och två var "riktiga" parkeringssyndare.

Gatuborgarrådet Annika Billström och gatukontoret har hittills både vägrat att förklara beteendet och att upplysa om hur mycket pengar automaten med de ogiltiga parkeringsbiljetterna inbringat.

Visst betalade Sverige diktatorn!

Vi återgav i förra numret av Contra uppgifter från en kubansk radiostation att Sverige betalat ersättning till diktatorn Fidel Castro för att Kuba skulle ta emot utvisade kubanska asylsökande från Sverige. Nu har svenska UD bekräftat uppgifterna. Sverige har betalat böter som utdömts för att de kubaner som sökt politisk asyl i Sverige varit olovligt frånvarande från Kuba. Kuba har vägrat att ta emot de kubaner som utvisats om Sverige inte betalade deras böter och UD har nu medgett att så skett i ett trettiotal fall.

Timrå igen

Timrå har länge varit känt som en av landets sämst skötta kommuner, där partiboken och medlemskapet i socialdemokratiska partiet spelar större roll än meriter och saksakal.

Hittills har kommunen kunnat misskötas på kredit. Kommuner har normalt varit goda låntagare, men många banker och kreditinstitut har under senare år tänkt om, inte minst mot bakgrund av de stora borgensåtagandena som många kommuner har för bland annat "miljonprogrammets" bostäder. För några år sedan tog kreditgivarna i praktiken över Haninge kommun, även om det formellt var samma politiska partier som fortsatte att styra, så åkte hela ledargarnityret ut i alla partier som varit inblandade i den kommunens svindlande affärer.

Nu är det Timrås tur. Bankerna stoppade alla nya lån till Timrå, vilket kommunstyrelsen struntade i. Trots att Timrå har en massiv socialdemokratisk majoritet fick kommunfullmäktige till slut ingripa mot de egna partikamraterna i kommunstyrelsen. Timrå – med knappt 20 000 invånare har gått i borgen för över en miljard kronor (50 000 kronor per invånare) och varit med och finansierat en rad "skrytbyggen".

Radioreporter med klarsyn

"en stabil statsbildning med ett starkt expanderande näringsliv, ett förebildligt utbildningsväsende och ett rikt kulturliv". Ett upprop om Östtyskland (i uppropet kallat "DDR") publicerat i Aftonbladet 1970. Bland undertecknarna fanns nuvarande radioreportern Erik Fichtelius. Bra att veta när Du själv avgör om Du ska lita på på hans omdöme när Du hör honom i Dagens Eko.

Skandalen Svensk Bilprovning

Flera månaders väntetid på bilprovning har varit standard under våren och sommaren. Om det över huvud taget har gått att beställa tid. En av Contras redaktionsmedlemmar ägnade två timmar åt att komma i kontakt med bilprovningen för att beställa tid. Växeln var så överbelastad att det de första fjorton gångerna tutade upptaget. Därefter följde åtskilliga gånger då en telefonsvarare meddelade att man hade för många samtal, varefter samtalet kopplades ned. När det väl gick att komma fram var beskedet att det dröjde nio veckor innan det fanns någon tid på någon station i Stockholmsområdet. Att besiktningen skulle göras inom sju veckor var inget argument, den "vänliga" telefonisten meddelade ordagrant "då blir det körförbud på lilla bilen" (och Contramedarbetaren lärde sig än en gång att det enda sättet att klara sig i det svenska samhället är att bryta mot lagar och förordningar som inte är anpassade till medborgarna utan till överhetens önskan att ha ett bekvämt liv).

Samtidigt som Svensk Bilprovning inte klarar av sitt eget jobb (och skyller på EU-regler, trots att det inte ens finns bilprovning i alla EU-länder) satsar det helstatliga företaget på att expandera verksamheten utomlands. Svensk Bilprovning har enligt Dagens Industri lämnat in offert på bilprovningen i delstaten Rio Grande do Sul i södra Brasilien. Ett sådant kontrakt öppnar naturligtvis möjlighet för många intressanta tjänsteresor, vilket redan offertarbetet säkert gjort (tyvärr är Svensk Bilprovning organiserat som ett aktiebolag, så det går inte att få ut några offentliga handlingar om resandet till Rio i anslutning till karnevalen).

Det kan tilläggas att Svensk Bilprovning i Sverige har lagligt monopol på verksamheten och ett företag "Brasiliansk Bilprovning" inte ens skulle ha möjlighet att lämna offert i Sverige.

UTLANDS-NYTT

Explosivt i Angola

"Angola tycks, trots olika avtal under senare tid, förbli vid det gamla..."

Så skrev vi i förra numret av *Contra*, och uppgifter från det sydvästafricanska landet under senare tid bekräftar dessvärre den utvecklingen. Den nuvarande militära spänningen mellan MPLA-regimen och motståndsrörelsen UNITA är den mest explosiva sedan Lusaka-fördraget undertecknades 1996, trots alla förhandlingar mellan de båda parterna. MPLA och UNITA har anklagat varandra för väpnade attacker, och en del uppgifter tyder på att UNITA under den dynamiske Jonas Savimbis ledning tröttnat på MPLA-sidans ständiga löftes- och avtalsbrott och håller på att reorganisera och återbevåna sina styrkor.

Utvecklingen har föranlett FNs säkerhetsråd att "i skarpaste ordalag uppmana båda sidorna att avstå från våld i någon form" (SCR 1118). Säkerhetsrådet bestämde, att dess mission UNAVEM III i Angola, vars mandat gick ut den 30 juni, skall ersättas av Förenta nationernas observatörsmission i Angola (MONUA). FN står dock mycket lågt i kurs hos UNITA, som anser att världsorganisationen uppträdde ytterst tafatt och även partiskt till MPLAs förmån i samband med regimen valfusk vid president- och parlamentsvalen 1992.

De första större striderna mellan regeringsarmén FAA och UNITAs väpnade gren FALA ägde rum längs gränsen mellan Angola och före detta Zaïre, numera Demokratiska republiken Kongo. Efter Mobutus nederlag i Zaïre den 16 maj gentemot den nye kongolesiske diktatorn Laurent Kabila rapporteras tusentals UNITA-soldater, vilka ställde upp på Mobutus sida, ha strömmat in över gränsen till Angolas nordöstra delar. Även medlemmar av Mobutus presidentvakt skall ha anslutit sig till detta mänskliga flöde in i Angola. MPLA-regimen svarade med att genomföra vad man betecknade som en "begränsad operation" i syfte att säkra gränsen. Strider har ägt rum på flera platser, och regeringen har rapporterat göra en del vinster. Bland annat erövrade MPLA-sidan Luia, där UNITA hade en flygbas.

Enligt det oberoende angolanska nyhetsbladet *Folha-8* leds UNITA-styrkorna av general Vatuva, som representerade motståndsrörelsen i den förenade kommission som består av representanter för FN, MPLA, UNITA och de tre observatörsländerna USA, Portugal och Ryssland. *Folha-8* rapporterade den 24 juni att 90 procent av Angolas 2000 kilometer långa gräns med Kongo kontrolleras av UNITA. Befrielseörelsen uppges även kontrollera cirka 80 procent av landets diamanttillgångar vilket in-

bringar uppskattningsvis 500 miljoner amerikanska dollar per år. Förhandlingar har pågått i över ett års tid mellan UNITA och den statliga diamantorganisationen Endiama.

Den diamantrika provinsen Lunda Norte står i centrum för MPLA-regimens ansträngningar att återta kontrollen över landet; det beräknas att UNITA för närvarande kontrollerar drygt två tredjedelar av Angolas hela territorium. 2000 man ur UNITA-ledaren Savimbis presidentvakt lär ha flugits in i området.

Det anses allmänt att risken för en återgång till ett fullskaligt krig är överhängande såvida parterna inte kan komma överens om en för båda acceptabel formel för avvapning och kasernering av UNITAs armé, som uppskattas till minst 35 000, kanske ända upp till 60 000 man. UNITAs beväpning har dessutom förstärkts avsevärt, inte minst i form av nya Stinger-robotar. Det sydafrikanska Institute for Security Studies har dessutom uppgett att vapen från östra Europa och Sydafrika har smugglats in till UNITA via norra Moçambique. UNITA kontrollerar ett betydande antal baser och flygfält i Angolas nordöstra, norra och centrala delar. Styrkepunkterna uppges ligga i Lunda-provinserna, Malange, Kuanza Norte, Bengo och Uige.

(Angola Peace Monitor)

Den angolanska befrielseörelsen UNITA förfogar alljämnt över betydande truppstyrkor och uppges enligt färskas uppgifter kontrollera drygt två tredjedelar av Angolas territorium. (Foto: Anders Hedman)

Filmhjälte ny NRA-ledare

Charlton Heston är ett välkänt namn för de flesta svenska filmfantaster. Med sin Oscars-belönade rollgestaltning av Ben Hur i Hollywood-succén med samma namn 1959 och genom ett otal andra karaktärs- och hjälteinsatser (som bland andra Moses och Michelangelo) i amerikanska filmproduktioner har Heston skrivit in sig i filmhistorien. Vad som kanske inte är lika känt utanför USAs gränser är att Charlton "Chuck" Heston jämväl är en för sin integritet respekterad konservativ opinionsbildare och en gammal vän till förre presidenten Ronald Reagan.

Heston valdes nyligen till "first vice president" i en av USAs mäktigaste högerinriktade lobbyorganisationer, National Rifle Association (NRA), som alltsedan bombdådet i Oklahoma förra året befunnit sig i kris. Visserligen användes inga gevär eller andra skjutvapen i Oklahoma, och

visserligen har NRA inte heller på något annat sätt kunnat sättas i samband med terrordådet för vilket Tim McVeigh dömdes till döden. Den typ av opinion som NRA står för – högerinriktat stöd för amerikanska medborgares rätt att bära vapen – associeras dock i inflytelserika och politiskt korrekta kretsar med extremistiska tokskallar av McVeighs typ. Läggt därtill att NRA sedan en tid tillbaka skakas av en uppsplitande inbördes strid mellan vice verkställande direktören Wayne LaPierre och en oppositionell styrelseledamot vid namn Neal Knox.

Heston anses uppenbarligen vara ett samlande namn som kan ge NRA välbehövlig god PR. Han är allmänt beundrad för att på en gång vara en övertygad konservativ och en lågmäلت konciliant intellektuell, som kan ge allmänheten en förmånligare bild av NRA än den fått på senare tid.

Svälthjälp och lyxfirande

Samtidigt som Nordkorea drabbats av en socialistisk svältkatastrof av klassiskt slag satsar landet stort på att fira den avlidne "store ledaren" Kim Il-sungs födelsedag. När det var dags i våras sålde Nordkorea guld för 220 miljoner kronor för att finansiera firandet. I Pyongyang anordnades parader, gymnastikuppträttningar och mottagningar. Ett monument över Kim Il-sung för 100 miljoner kronor anser sig också nordkoreanerna ha råd med.

Svälten är en direkt följd av det socialistiska systemet i Nordkorea. Det många gånger folkrikare Sydkorea klarar sig utmärkt både i jordbruk och industri. Men där bedrivs jordbruket enligt den klassiska principen om individuellt ansvar. Det vill säga den jordbrukare som gör fel gör ett fel i liten skala, som kompenseras av att många fler gör rätt och lär sina grannar vad som är rätt. I Nordkorea följer alla centrala direktiv och alla misstag blir gigantiska nationella misstag. Sådana misstag kan även påverka klimatet negativt, genom att de förorsakar erosion. Därtill kommer att bonden i Sydkorea själv har intresse av att producera mer, medan lantarbetaren i Nordkorea har sin fasta lön – som det inte går att köpa något för – oavsett hur mycket som produceras.

Raoul Wallenberg

Raoul Wallenberg är hedersmedborgare i USA. Och han har även fått ett eget frimärke, vilket ännu inte har skett i Sverige.

Så här såg det ut på ett brev som Contra nyligen fick från North Carolina:

"Stjärnornas krig"

Ett av Ronald Reagans främsta bidrag till världsfreden var initiativet till SDI (Strategic Defense Initiative), i folkmun ofta kallat Stjärnornas Krig. Projektet blev avgörande för det kalla kriget. När projektet satte igång hade Sovjet med sitt undermåliga ekonomiska system inte längre resurser att sätta emot och den hårda belastning på den sovjetiska ekonomin som de tunga militärsatsningarna innebar bidrog till Sovjetunionens sammanbrott.

Det har varit tyst om SDI en längre tid, och en del projekt har bantats mot bakgrund av det förbättrade världsläget. Men arbetet går oförtrutet vidare på andra delar av projektet. Den 24 juni i år avfyra-des den första försöksroboten med en avkännare som ska skilja riktiga missiler från attrapper. Försöket innebar att avkännaren lyckades identifiera den riktiga roboten. Avkännaren ska nu kombineras med robotar som kan spränga anfallande missiler i luften innan de nått USA. Avsikten är att under början av nästa sekel ha byggt upp ett skyddsnät av missiler som kan stoppa en begränsad attack av fiendliga kärnvapenrobotar.

(CNN)

Penningtvätt

Ryska brottslingar använder Stockholm för "penningtvätt", för att staden ligger nära till. Men tvivelaktiga grupper agerar över i stort sett hela världen. Den spanska regeringen har till exempel nyligen konstaterat att ryssar på Costa Brava och Costa del Sol bedriver en omfattande verksamhet med penningtvätt. Den ryska maffian förvärvar också ett stort antal fastigheter på spanska solkusten, enligt tidningen ABC.

Svenska myndigheter ska naturligtvis visa sig på styva linan när det gäller att stoppa den ryska maffian. Och som van-

ligt är det vanliga privatpersoner som får sitta emellan. En rysk turist i Stockholm (det finns allt fler vanliga hederliga ryssar från den framväxande medelklassen som har råd att komma på besök) försökte anlita Sparbanken för att skicka en tusenlapp till en släkting i Frankrike. Sparbanken vägrade att utföra uppdraget eftersom avsändaren inte hade något konto hos Sparbanken (avsändaren var självklart beredd att betala de avgifter som skulle ha blivit aktuella). Med tanke på de ryska bankernas notoriska opålitlighet är det mycket naturligt för en ryss som gör ett kort besök i Stockholm att vilja klara av alla sina internationella transaktioner just här. Men då hamnar vederbörande tydligen direkt i svenska statens finmaskiga nät mot "penningtvätt". Vi är övertygade om att maffian inte hamnar där.

Större marknad för privata fängelser

Marknaden för privata fängelser växer i många länder. Ledande är här som på många andra områden USA. Konceptet är att ett privat företag åtar sig att hålla fångarna inlåsta och i arbete under den tid de dömts, samt att i övrigt se till att eventuella vårdinsatser vidtas.

I Storbritannien fortsätter nu den nya Labour-regeringen det program som initierades redan på Margaret Thatchers tid. Fängelserna jämställs i Storbritannien med broar, vägar och sjukhus, där privata företag inte bara bygger anläggningen utan också åtar sig att driva den under ett visst antal år (och då få räkna till exempel broavgifter som intäkt). Efter den överenskomna tidsperioden överlämnas anläggningen till staten.

Bristen på fängelser i Storbritannien är stor och myndigheterna anser sig inte ha råd att bygga fler. Genom avtal med privata bolag ordnas finansieringen utan att behöva belasta statsbudgeten.

Ett exempel är ett fängelse under byggnad i Bridgend. Det ska innehålla 800 celler och drivas i 25 år av ett privat bolag. Bolaget får betalt per fånge.

Bolaget Bridgend Custodial Services (vackert namn för ett fängelse!) har flera privata intressenter. Det svenska byggföretaget Skanska bygger fängelset och går därmed också in som delägare med 20 procent.

Flera riksdagsmotioner om privata fängelser också i Sverige har avslagits.

Kravtjenko valde friheten

En historik över det kalla kriget blir med nödvändighet ofullständig utan en bedömning av Viktor Kravtjenkos insatser. Kravtjenko var en sovjetrisk chefstekniker och tjänsteman som i april 1944 valde att lämna sin befattning i den sovjetiska inköpskommissionen i Washington, D.C. och hoppa av till väst. 1946 gav han ut anklagelse-skriften *I Chose Freedom* (Jag valde friheten) som på ett osminkat sätt redogjorde för den fruktansvärda verkligheten i Stalins rike.

Viktor Andrejevitj Kravtjenko (1905-66) var årsbarn med det nedslagna ryska upproret 1905 vilket renderade fadern, en revolutionär men partilös arbetarledare, ett fängelsestraff. Sonen tvingades flytta till farfaderns hem, där han kom att uppleva såväl Första världskrigets utbrott 1914 som februarirevolutionen 1917. Ännu var han alltför ung för att förstå den verkliga innebörden i krigets, revolutionens och inbördeskrigets våldsutveckling.

Kravtjenko enrollerades tidigt i ungdomskommunisternas led. 1922 begav han sig med en grupp frivilliga att arbeta i gruvorna i Donetsbäckenet. Efter en olyckshändelse återvände han till föräldrahemmet i Dnjepropetrovsk och fick anställning som metallarbetare i samma fabrik som fadern och bröderna arbetade i. Det var här den unge Viktor blev medlem i det kommunistiska partiet. Kravtjenko befanns tidigt vara ovanligt försigkommen och kom under den berömda revolutionären Ordsjonikidzes beskydd. Efter avlagd ingenjörsexamen vid tekniska institutet i Charkov började han arbeta sig uppåt i den sovjetiska hierarkin.

Tysk invasion

Mordet på Leningrads partiboss Sergej Kirov den 1 december 1934 kom att förändra tillvaron för alla Sovjetunionens invånare, ty det möjliggjorde det totalitära

Så här såg det ofta ut under Kravtjenko-processen i Paris. Kravtjenko (t v) och en tillrest tjänsteman från sovjetiska krigsministeriet under en het dust i rättsalen.

förtryck av högsta potens vi känner som *stalinismen*. Mordet blev en ursäkt för Josef Stalin att via en skoningslös terror och paranoid förföljelse av en stor del av Sovjetunionens befolkning rätta in hela landet enligt sina hänsynslösa politiska intentioner. Omfattande utredningar efter Stalins död har visat att mordet på Kirov var en noggrant planerad komplott, orkestrerad av den paranoide Stalin själv; genom att undanröja Kirov blev Stalin av med en farlig konkurrent om makten, samtidigt som han fick möjlighet att rensa ut andra misstänkta element i det sovjetiska samhället.

Också Viktor Kravtjenko råkade illa ut i den serie utrensningssaktioner som följde på Kirovs undanröjande och som med jämna mellanrum svepte över sovjetriket under återstoden av Stalins ledarskap. Under flera år var Kravtjenko föremål för den sovjetiska säkerhetsorganisationen NKVDs (dåtidens motsvarighet till KGB) närgångna intresse. Han berättar i den svenska upplagan av sin bok med titeln *Jag valde friheten* om hänsynslösa förhör under dygnets alla timmar, om tortyr och om total okänslighet inför mänskliga lidanden.

Kravtjenko försvarade sig ihärdigt mot

alla anklagelser och blev till slut frikänd. Snart fick han – och alla andra sovjetmedborgare – annat att tänka på. Vid midsommartid 1941 trängde nazityska styrkor in i Sovjetunionen i "Operation Barbarossa", en väl förberedd operation som brutalt avbröt den tysk-ryska vänskapspakten från augusti 1939. För Kravtjenkos del medförde kriget tjänstgöring som kapten vid ett ingenjörskorpsförband och som politisk kommissarie.

Det tyska angreppet innebar att sovjetpropagandan gentemot Hitlertyskland förändrades i ett slag. Kravtjenko skriver om hur det varit tidigare:

"Hitlers skurkaktighet hade i vårt land nära nog blivit en lika helig trosartikel som Stalins ofelbarhet...Inte förrän vi läste kommentarerna i tidningarna och såg bilderna som visade oss en leende Stalin skakande hand med von Ribbentrop, började vi sätta tilltro till det otroliga. Hakkorset och hammaren och skäran vajade sida vid sida i Moskva! Och kort därpå förklarade Molotov för oss, att fascismen, när allt kom omkring, var en 'smaksak'."

Massmord

Med Hitlers angrepp blev allt åter annorlunda. Enligt officiell sovjetisk historie-

skrivning ingick Stalin paktens med Hitler i syfte att "vinna tid", på det att Sovjetunionen måtte hinna rusta upp för att i sinom tid bättre förberedd kunna ta upp maktkampen med nationalsocialismen. Kravtjenko avfärdar detta synsätt:

"Stalin ingick på fullt allvar sin pakt med Hitler...Påståendet, att Stalin blott ville 'vinna tid', medan en feberaktig upp-rustning mot nazismen pågick, uppfanns långt senare för att överskylla det tragiska misstag man begått i Kreml, då man litat på Tyskland. Det var ett så genomskinligt påstående, att man inte hörde mycket talas om det i själva Ryssland under det tysk-ryska kriget."

Under den tid kriget pågick steg Kravtjenko allt högre i graderna. Under sin vandring uppåt i nomenklaturen kunde han inte undgå att komma i intim kontakt med det omänskliga förtryckarsystemet i alla dess enskildheter. Till de absolut mest motbjudande av dessa hörde nätverket av koncentrationsläger – som Alexander Solzjenitsyn senare skulle göra världsbe-kant med termen *Gulag-arkipelagen* – vil- ket tillhandahöll tvångsarbetskraft till den sovjetiska industrin. Kravtjenko tvinga- des själv använda sig av slavarbetare un- der befattningar som fabrikschef och produktionsledare inom stålindustrin i Si- birien.

Under tysk-ryska kriget hände det att sovjetmyndigheterna massmördade fångar när dessa ej kunde evakueras undan de framträngande tyska trupperna. Kravtjenko berättar:

"Detta skedde i Minsk, Smolensk, Kijev, Charkov, i min födelsestad Dnjepropetrovsk, i Zaporosje. Av en sådan episod fick jag en detaljerad skildring. I den lilla 'autonoma sovjetrepubliken' Kabardino-Balkar i Kaukasus fanns det i närheten av staden Naltjik ett molybdenkombinat till- hörigt NKVD och drivet av fångars arbets- kraft. När röda armén drog sig tillbaka från detta område, kunde flera hundra fångar till följd av transportsvårigheter icke eva- kueras i tid. Kombinatets direktör lät på befallning av NKVDs kommissarie för Kabardino-Balkar, kamrat Anochov, skjuta ned de olyckliga med maskingevär till sista man och kvinna. Han blev ordförande för folkkommissariernas råd i republiken, alltså dess högste styresman."

Världssensation

Innan det blev aktuellt för Viktor Krav- tjenko att resa utomlands fick han en he-

drande befattning som departementschef vid sovmarkom, folkkommissariernas råd i RSFSR, Rysslands socialistiska federerade sovjetrepubliker. I denna befattning tjä- nade han inte hälften så mycket som han gjort i egenskap av industriledare, men detta faktum uppvägs mer än väl av alla de privilegier han nu kom i åtnjutande av och som exklusivt kom den sovjetiska makteliten till del: tillgång till speciella lager med lyxprodukter, skrädderier och skomakerier som vanliga medborgare ald- rig hörde talas om, än mindre såg skymten av.

Professor Frédéric Joliot-Curie, fransk no- belpristagare tillika fanatisk kommunist samt gift med Marie Curies dotter, vitt- nade mot Kravtjenko i Paris.

När han påbörjade sin anställning vid *sovmarkom* hade Kravtjenko i sin själ re- dan bestämt sig för att utnyttja varje möj- lighet att hoppa av till väst, väl medveten om att ett sådant steg måste drabba kvarva- rande hustru och åldrig mor. Hustrun vitt- nade senare emot honom i den rättsprocess som hölls i Paris 1949 och som beskrivs längre fram.

Avhoppet skedde i början av april 1944 och väckte en oerhörd uppståndelse värld- den över; Sovjetunionen var ännu väst- makternas allierade i Andra världskriget och besatt på den grunden en grundläg- gande good-will i många västerlänningars ögon. Den 3 april 1944 talade Kravtjenko

med flera tidningsmän, och redan samma kväll var nyheten om den prominente sovjettjänstemannens avhopp ute i ameri- kanska massmedia och kort därpå över hela världen.

1946 väckte Viktor Kravtjenkos själv- biografiska vidräkning med sovjet- systemet, *I Chose Freedom* (på svenska 1947 med titeln *Jag valde friheten*), världs- sensation. Boken var en såväl avslöjande som mycket välskriven och självfallet ini- tierad skildring av det sovjetrike som vid den här tiden höjdes till skyarna av kom- munister och deras medlöpare i väst. Ef- tersom många tongivande intellektuella valt att göra Sovjets sak till sin utsattes författaren omedelbart för en skur av för- dömanden – boken var, hette det, ett ut- tryck för "vulgär proamerikanism" och "personlig hämndlystnad".

Betydelsen av Kravtjenkos skildring kan inte nog understrykas. Visserligen hade rätt många västerlänningar redan tidigare kritiserat Sovjetunionen, och Stalins skådeprocesser och utrensningar på 1930- talet tvingade många tidigare sovjetvän till smärtsam omprövning av det tidigare ställningstagandet. Med Kravtjenkos bok fick nu världen emellertid för första gången sig till livs en initierad skildring av en hög, avhoppad sovjetfunktionär som visade hur eländigt och hemskt det egentligen var i Sovjetunionen.

Att sovjetledningen och dess drabanter i väst greps av okontrollerad panik är inte att förvånas över. Att också borgerade borgerliga bedömare som tidigare inte ut- märkt sig för någon uppseendeväckande prokommunism – Stig Ahlgren är ett svenskt exempel – skulle sälla sig till Kravtjenkos kritiker är kanske mer över- raskande. Den senare varianten av kritik gick väl snarast ut på att det var vulgärt och extremt att uttrycka sin övertygelse i starka ordalag.

Kravtjenkoprocessen

Fem år efter Kravtjenkos spektakulära avhopp ägde den bisarra episod som brukar kallas "Kravtjenkoprocessen" rum i Paris. Den 24 januari 1949 inleddes såle- des i justitiepalatset i Paris en ärekrän- ningsprocess som under några månaders tid pockade på världens uppmärksamhet.

1948 hade den kommunistiska franska tidskriften *Les Lettres Françaises* angripit Kravtjenko i två artiklar. Avhopparen hade betecknats som en bedragare som skrev under falskt namn och dessutom ljög om

förhållandena i Sovjetunionen. Viktor Kravtjenko svarade med att stämma redaktören Claude Morgan och dennes medarbetare André Wurmser och kräva fyra miljoner francs i skadestånd och sex miljoner i rättegångskostnader. I strid med fransk rättsordning i fråga om ärekränkingsmål gjordes rättegången offentlig, med den påföljden att Kravtjenkoprocessen från januari till april utvecklades till att bli ett smärre fältslag i det kalla krig som vid det laget pågått i några år redan.

Kravtjenko var själv närvarande i justitiepalatset under hela processen och hade inkallat ett stort antal vittnen, främst flyktingar från sovjetväldet, vilka var i stånd att utan tvekan verifiera de uppgifter Kravtjenko framfört. Svarandesidans vittnen utgjordes dels av politruker från Moskva, dels västeuropeiska och amerikanska så kallade intellektuella sovjetanhängare. Till dessa hörde professor Frédéric Joliot-Curie, en fransk atomforskare och nobelpristagare som var gift med den berömda Marie Curies dotter Irene (båda fick nobelpriset 1935). Joliot-Curie var en trosviss kommunist som vid rättegången hävdade, att Kravtjenkos bok tillkommit av personlig hämndlystnad.

Enligt den grova sovjetpropaganda som framfördes var Kravtjenko en brottslig och oduglig förrädare, som inte alls hade haft så höga poster och befattningar som han gjort gällande (det var i ju i så fall märkligt att en person av den halten befunnits värdig att skickas utomlands som hög representant för Sovjetunionen). Kravtjenkos advokat kunde dock triumferande visa upp ett nummer av den sovjetiska tidskriften *Industrialisation* från februari

1939, där det stod att läsa att Kravtjenko utsetts till chef för Sibiriens största metallrörsindustri med en årlig produktion om 170 000 ton. De tyngsta vittnesmålen för Kravtjenkos sak kom från ryska politiska flyktingar, vilka genom sina vittnesmål kunde visa att Kravtjenko sannerligen icke överdrivit.

Föga märkligt tappade Kravtjenko stundom tålmodet i rättsalen och for ut i temperamentsfulla utbrott mot sina veder-sakare, som han ju visste ljög. Detta ansågs allmänt försvaga hans sak. När domen föll den 4 april stod han emellertid som "klar principiell segrare", som det heter i *Svenska Dagbladets* årsbok för 1949. Svarandesidan hade inte kunnat bevisa något av sina påståenden utan dömdes för ärekränkning på flera punkter, men skadeståndet stannade vid blygsamma 150 000 francs (omkring 215 svenska kronor). *Les Lettres Françaises* ådömdes vidare att betala kärandens rättegångskostnader. I ett efterspel till processen sänkte appellationsdomstolen i Paris i februari 1950 skadeståndet till symboliska 1 franc, då det ansågs att den skada Kravtjenko tillfogats kunde anses uppvägas av den publicitet hans bok fått.

Centralgestalt

Viktor Andrejevitj Kravtjenko fick enligt ett särskilt beslut i den amerikanska kongressen 1949 tillstånd att stanna i Förenta staterna och bli naturaliserad amerikansk medborgare. Som firad författare och modig kritiker av det omänskliga sovjet-systemet kom han att bli en centralgestalt på den fria världens sida i det uppblående kalla kriget, som ytterligare animerades

genom den rad av spion- och förrädarprocesser som avlöste varandra i slutet av 1940- och början av 1950-talet och där också Sverige fick sin beskärda del. Hilding Andersson och Fritjof Enbom hette ett par uppmärksammade spiondömda svenskar på Moskvas lönelista. Många intet ont anande personer blev chockerade över att Stalins rike inte bara spionerat på sina krigstida allierade utan fastmer arbetat på att störta deras regeringar.

Om privatpersonen Kravtjenkos tillvaro efter avhoppet föreligger inte många uppgifter, men så mycket är klart att han omedelbart efter sin flykt till friheten ut-sattes för NKVDs och senare KGBs envetna uppvaktning. Flera gånger tvingades Kravtjenko byta både identitet och uppehållsort. Han avled i USA redan vid 61 års ålder 1966.

I Chose Freedom ansågs när den kom ut vara en sensationellt avslöjande bok, men en nutida läsare kommer att finna att Kravtjenko på intet sätt överdrivit fasorna i Stalins Sovjet.

Tidigare artiklar i serien: Douglas MacArthur (3/1994), Richard Nixon (4/1994), Whittaker Chambers (5/1994), Alexander Solzjenitsyn (6/1994), Winston Churchill (1/1995), Andrej Sacharov (2/1995), Brian Crozier (3/1995), Chiang Kai-shek (4/1995), Park Chung-hee (5/1995), Johannes Paulus II (6/1995), Andrej Amalrik (1/1996), József Mindszenty (2/1996), Vladimir Bukovskij (3/1996), J. Edgar Hoover (4/1996), Jerzy Popieluszko (6/1996), Herbert Tingsten (1/1997), Anatolij Sjtjaranskij (2/1997) och Jonas Savimbi (3/1997).

(Bouvin, forts från sidan 10)

de redan känner?

- Varför har vi släppt ut svårt psykiskt sjuka i samhället? För att låta dem ta livet av sig?
- Varför super Jeppe? Varför sniffar ungdomar? Varför knarkar Berta? Varför???
- Varför löser man inte mordet på Palme?
- Varför är obduktionsprotokollet fortfarande sekretessbelagt?
- Varför begick obducenten självmord?
- Varför letar man efter en grovkalibrig revolver när Palme sköts av en finkalibrig?
- Varför dog Holmérs chaufför?
- Varför knuffades Algernon framför ett tåg?
- Varför mördades en utpekad gärnings-

man i USA?

- Varför är två andra utpekade idag döda?
- Varför är idag en fjärde utpekad "kändislodis" med välbetalda intervjuer i media?

Det var många frågor på en gång. Inga svar. Ställ frågor till Dina politiker! Frågor som Du inte får svar på – eller svar som är svar på en fråga Du inte ställt! Jag kan svara på många av dessa frågor. Men inte alla! Jag ljuger nämligen inte – jag värnar om sanningen. Och jag är inte en som tror sig veta allt om allt. Men ingen ska någonsin ta ifrån mig att jag är ärlig.

Vill Du ställa alla dessa frågor plus tusen till, ställ upp mangrant den 16 september 1997 utanför riksdagshuset då Riks-

dagens högtidliga öppnande ska ske!

Vill Du veta vilken fråga jag då kommer att ställa? Jag vill veta hur i h-e man kan tillåta att våra barn kan tillåtas utnyttjas som handelsvara för att tillfredsställa psykiskt sjuka pedofiler, lagstiftande politiker, lagtolkare och lagvrängare. Jag vill veta varför man inte ville lagstifta mot innehav av barnpornografi från den 1 januari 1995, varför man sköt upp det till den 1 januari 1999 och varför man anser att en otidsenlig grundlag är viktigare än våra barns skydd mot galningars sjuka beteenden.

Vill Du veta varför? Bryr Du Dig? Jag bryr mig!

I morgon hotar cyberkriget – konsten att slå ut ett modernt samhälle

Av Carl G. Holm

Gulfkriget (februari–mars 1991) har ibland kallats det första elektroniska kriget. Detta för att USAs (och de allierades) vapen i högre utsträckning än tidigare var försedda med elektronisk styrutrustning. Mer än hälften av de avfytrade bomberna och granaterna träffade sina mål. Tidigare har bara några procent nått fram.

Men morgondagens elektroniska krig är inte en fråga om att träffa rätt, det kommer att vara av en helt annan karaktär. Det blir fråga om att med ny teknik lamslå viktiga samhällsfunktioner – naturligtvis inklusive militären – för att den vägen tvinga motståndaren till underkastelse.

Gatlyktor – och elektriciteten i industrin och hemmen – styrs av elektronik. Telefonnätet styrs av elektronik. Bankomater styrs av elektronik. Bankkonton och försäkringsringar. Flygbokningar och barnbidrag. Medicinsk utrustning och avancerade vapen. Transportflöden både för gods och människor.

Vad händer om elektroniken slås ut? Det är en fråga som alltmer sysselsätter militära analytiker runt om i världen. Det är två typer av hot som analytikerna ser framför sig. Den ena typen av hot är den "elektromagnetiska pulsen", som förorsakas av en kärnvapenexplosion, som direkt slår ut, "bränner", elektroniska kretsar. Den andra typen av hot skulle kunna liknas vid en jättelik "datavirusepidemi", som sprids via olika datanät.

Elektromagnetisk puls skapar kaos

Den "elektromagnetiska pulsen" kan nu skapas på annat sätt än genom en kärnvapenexplosion, med utrustning som inte är större än en resväska. En sådan utrustning har tagits fram vid Los Alamos National Laboratory i USA. Ställ en resväska vid vardera Bankgirot och Postgirot och vi har kaos i Sverige. Komplettera med en vid Riksskatteverket. Visst finns data i reserv på en backup, men det finns inga maskiner att köra en backup på! Och varför skulle

inte en fiende passa på att attackera också den backup som finns?

Stora resurser läggs ned på att skydda datorerna i till exempel JAS 39 Gripen mot elektromagnetiska pulser. Det är möjligt att det arbetet varit framgångsrikt. Om det inte varit det kan vi få veta det för sent. Helt klart är dock att det i många civila tillämpningar inte finns något skydd mot elektromagnetiska pulser. Och de tillämpningarna är nog så viktiga för att samhället ska fungera.

Även om många militära datorer är skyddade är militären på inget sätt isolerad och skyddad om en attack skulle sättas in för att slå ut viktiga samhällsfunktioner. I USA går 95 procent av militärens kommunikation via det allmänna telefonnätet. Baser och stabsplatser får elektricitet från det allmänna nätet och personalen får sin lön på vanliga bankkonton. Plantera ut en datavirus som slumpmässigt tömmer bankkonton...

I september 1994 utrustades en kapten i amerikanska flygvapnet, en riktig hacker, med en dator och ett modem som köpts i en vanlig dataaffär. Han fick order att försöka ta kontroll över den amerikanska Atlantflottan. Kaptenen hade goda kunskaper om datorer och kände någorlunda till flygvapnets datasystem. Men inte flottans. Via internet och e-post lyckades kaptenen nå kontakt med en dator på ett fartyg i en

flottövning, från den datorn kunde han komma vidare till fartygets centraldator och sedan vidare till hela flottstyrkan som deltog i övningen. Från Hanscom Air Force Base i Massachusetts hade en kapten möjlighet att styra hela flotteskadern dit han ville – fartygsbefälen visste inte om att de hade utsatts för intrång. Av naturliga skäl har det amerikanska försvaret inte gett information om detaljerna i hur kaptenen lyckades.

Det moderna samhället är sårbart

När Gulfkriget bröt ut 1991 sattes de första precisionsbombarna in mot kommunikationsnätet och elsystemet i Bagdad. Med kommunikationsnätet utslaget kunde de irakiska trupperna inte styras effektivt och den allierade offensiven på marken underlättades avsevärt.

En fiende som vet var attacken ska sättas in och som har kompetensen att samordna flera angrepp kan nästan slå ut ett helt samhälle med små riktade insatser. I verkligheten redan inträffade misstag och incidenter visar vilka konsekvenserna kan bli. En bonde som grävde ned en död koleslet 1991 av en fiberoptisk kabel. Detta innebar att de 30 viktigaste flygtrafikkontrollerna i USA slogs ut i fem timmar! En bug i ett upgraderat dataprogram som styrde det amerikanska telefonbolaget AT&Ts långdistanstrafik medförde ett totalt sammanbrott i telekommunikationerna under nio timmar 1990. Säkerhetsanalytiker på AT&T hade ansett att systemet skulle klara tekniska fel, eftersom det alltid fanns möjlighet att koppla samtalen en annan väg, förbi de stationer som drabbats av fel. Men då, 1990, blev det uppenbart att denna möjlighet inte räckte. Alla stationer styrdes nämligen med samma mjukvara och när mjukvaran ändrades på samma sätt på alla stationerna samtidigt –

genom en centralt utskickad kod – bröt alla stationerna också samman samtidigt. Det fanns inga möjligheter att koppla förbi de felaktiga delarna i telenätet, eftersom samma fel uppstått överallt.

AT&Ts datorer var avsedda att kunna styras centralt. Det är inte amerikanska försvarsdepartementet Pentagons datorer. Men de är uppkopplade till olika nätverk, för att kunna kommunicera och hämta information. När Pentagons elektroniska säkerhetstjänst i studiesyfte attackerade 3 000 egna datorer visade det sig att bara 5 procent av användarna själva upptäckte att datorerna utsatts för intrång.

Nu satsar militären på "cyberwar"

Dåvarande CIA-chefen John Deutch framträdde förra året i ett förhör inför ett senatsutskott. Han förklarade att ett "antal länder" arbetade med strategier och praktiska redskap för att attackera informations-systemet i andra länder. Denna typ av angrepp kan genomföras inte bara av fientligt sinnade länder utan också av terroristgrupper och till och med av enskilda hackers (en svensk gymnasist lyckades i våras med sin dator och en telefon slå ut larmnumret – motsvarigheten till vårt 112 – i stora delar av Florida). Därmed sagt att det inte behövs stora ekonomiska resurser för att nå kännbara resultat.

Amerikanska försvaret arbetar för att i krig kunna utnyttja datavirus mot fienden. Helst ska det vara dolda buggar som akti-

veras vid en viss tidpunkt eller ännu hellre genom någon kod som dolt kan spridas via nätverk. Vapensystem är naturligtvis särskilt känsliga. Om fienden lyckas plantera in en bugg i styrningen av ett avancerat vapensystem kan det vara omöjligt att upptäcka innan vapnet ska användas i "skarpt läge". Det har exempelvis hävdats att en del amerikansk utrustning som användes i den irakiska krigsmakten upphörde att fungera i Gulfkriget, sedan de allierade slänt ut en signal som via en dold del i mjukvaran gjorde vapnet obrukbart.

Kommunikation som nyckeln i framtidens krig

Kommunikation är en nyckel till mycket i det moderna samhället, så också i det moderna kriget. Det gäller såväl kommunikation med de egna soldaterna, som masskommunikation med det egna folket – och med allmänheten hos fienden.

Den framtida soldaten kommer att vara utrustad med direktkommunikation via hjälmen, vilket gör att hans insatser kan bättre anpassas till helheten. Det kommer helt säkert också att ske en tyngdpunktsförskjutning i försvaret från infanterisoldater till tekniska specialister, på samma sätt som tempoarbetarna vid det löpande bandet alltmer ersätts av robotar och att en allt större del av industrins anställda numera är kvalificerade tekniker.

USA har satsat 70 miljoner dollar (över 500 miljoner kronor) på att specialutrusta ett flygplan, Commander Solo, som kan

sända radio och TV till fienden. Planet har använts såväl i Gulfkriget som vid den amerikanska aktionen mot Haiti 1994 (när militärjuntan under Raoul Cedras störtades och ersattes av den tidigare folkvalde presidenten Jean-Bertrand Aristide). Under Gulfkriget sändes radioprogram som riktade sig till de irakiska soldaterna. Eftersom de irakiska kommunikationskanalerna fullständigt brutit ihop (och dessutom – i den mån de alls fungerade – var så propagandistiska att inte ens de egna soldaterna trodde på innehållet) var efterfrågan på information från manskapet stor. När de irakiska soldaterna fick klart för sig hur det militära läget egentligen var, kapitulerade många istället för att kämpa vidare. Då var det fråga om radio, vilket kunde tas emot av soldater i fält. Med modern redigerings teknik är det möjligt att låta ett lands ledare i TV framträda med information som passar fienden. Vi skulle mycket väl kunna få uppleva ett "tal till nationen" via TV där kung Carl XVI Gustaf och statsminister Göran Persson, med sina för alla välkända röster meddelar att Sverige anslutit sig till den av Vladimir Zjirinovskij återupprättade Sovjetunionen. Programmet har gjorts, med hjälp av äkta videospelningar, som bearbetats av skickliga redigerare i Moskva. När kungen och statsministern vill framträda med det verkliga budskapet, att motståndet aldrig upphör, störs sändningarna ut redan innan de nått Kaknästornet i Stockholm. Och Kaknästornet är den enda vägen att styra det svenska märknätet för radio och TV.

I morgondagens krig kommer fienden att satsa på att slå ut centrala samhällsfunktioner med elektroniska medel – inte nödvändigtvis sprängmedel. Ett exempel kan vara kontrollen över lufttrafiken, utan fungerande lufttrafikkontroll hamnar samhället snabbt i kaos.

Kärnavfallets slutförvaring

Regering och riksdag har bestämt att den svenska kärnkraften skall avvecklas. Men det avfall som blivit följden av hittills 25 års kärnkraftsanvändning måste tas om hand under betryggande säkerhet. *Contra* har i syfte att studera denna fråga besökt Central-lagret för använt kärnbränsle (CLAB) i Oskarshamns kommun.

I CLAB, som finns i anslutning till kärnkraftverket i Simpevarp utanför Oskarshamn, förvaras i skrivande stund 2 567 ton använt kärnbränsle i ett så kallat mellanlager. Dessutom finns ett transportsystem och ett slutförvar för radioaktivt driftavfall vid Forsmarks-anläggningen. Det är en direkt följd av att vi producerat elektricitet med kärnkraft sedan 1972. Med alla kärnkraftsverk i drift till år 2010 beräknas att vi kommer att få cirka 200 000 kubikmeter avfall. Av denna volym innehåller omkring tio procent långlivad radioaktivitet, medan fem procent är högaktivt.

Den totala mängden kärnavfall i Sverige fram till år 2010 beräknas fylla ungefär en tredjedel av Globen i Stockholm.

"Bra affär"

Frågan om var den långlivade delen av det svenska kärnavfallet – som antas vara farligt i ungefär 100 000 år – skall slutförvaras är en het potatis. Också kärnkraftsmotståndarna är medvetna om att detta avfall (cirka tio procent av den totala mängden kärnavfall till 2010) med nödvändighet måste deponeras någonstans i svensk mark.

– Jag kan förstå att det finns ett motstånd mot kärnkraften som energikälla, säger Gunnar Wernolf, som är biträdande informationschef vid Svensk kärnbränslehantering AB (SKB). Vad jag inte kan förlåta kärnkraftsmotståndarna är att de inte tycks inse, att vi måste förvara avfallet någonstans – oavsett hur vi skall ha det med kärnkraften.

SKB söker med ljus och lykta efter någon kommun som är villig att åta sig

slutförvaret. Till den ändan företar man teoretiska förstudier, men också detta har i en del fall orsakat våldsamt rabalder. Exemplet Storuman är här beryktat. Här kunde visserligen en förstudie genomföras, men när det blev aktuellt med en platsundersökning slog kommuninvånarna bakut ivrigt påhejade av en välorganiserad, kärnkraftsfientlig opinion.

– Det är en bra affär för den kommun som åtar sig slutförvaring, försäkrar Gunnar Wernolf. 200-300 arbetstillfällen garanteras i minst femtio år, och det finns ingen risk för konkurs för SKB.

Skall kunna återtas

SKB arbetar med förutsättningen, att avfallet måste förvaras på ett sådant sätt att det skall kunna återtas av varje generation – i framtiden kan ju uppstå nya tekniska lösningar som gör det möjligt att återanvända avfallet (se slutet på denna artikel). För att studera denna och andra avfallsrelaterade frågeställningar finns nära Oskarshamns-anläggningen ett laboratorium på Äspö, där forskare från Sverige, Finland, England, Frankrike, Spanien, Schweiz, Tyskland och Japan samarbetar. Frankrike har 56 reaktorer, men Sverige lär med sina tolv reaktorer ändå vara det relativt sett kärnkraftstättaste landet i världen.

I Äspö har man under ett par idylliskt fäloröda träbyggnader sprängt sig ner 450 meter i berggrunden för att i de tunnlar som där finns studera alla tänkbara aspekter av kärnavfallsproblematiken. Det säger sig ju självt att det måste ställas långt gående krav på den berggrund som skall inhysa kärnkraftsavfall med en verkanstid på ofattbara 100 000 år. Detta kallas djupförvar och kräver ett tunnelsystem med en yta om cirka en kvadratkilometer. Ovan jord kommer att krävas en medelstor industribyggnad för mottagning av gods, beredning av material med mera.

Att hitta en plats med lämplig berggrund, och där avfallet dessutom kan återtas, är av naturliga skäl en grannlaga uppgift. Man måste ta hänsyn till säkerhet, teknik, mark/miljö samt samhälle. För att kunna lokalisera en sådan plats arbetar således SKB dels med förstudier i en första etapp, dels med platsundersökningar i en

andra etapp. Förstudien tar omkring ett år och har genomförts eller genomförs i flera kommuner. På grundval av översikts- och förstudier väljs sedan objekten för platsundersökningarna ut. Sådana har ännu ej genomförts men planeras på två platser.

Rubbias lösning

Nu finns det emellertid en italiensk fysiker som heter Carlo Rubbia, som fick ett Nobelpris 1984 och som hävdar att det är fullt möjligt att bygga en ny typ av kärnreaktor som förmår tillgodogöra sig radioaktivt avfall och göra detta helt ofarligt. Rubbias idéer presenterades av författaren Peter Nilson i en krönika i tidningen *Metro* den 24 april 1997 med bland annat följande ord:

”Det har funnits planer på att gömma avfallet på flera hundra meters djup i berggrunden, till en kostnad av över 6000 kronor per kilo (och det finns tusentals ton). Med Rubbias apparat gör man slut på avfallet till halva den kostnaden – och dessutom får man energi som täcker tio procent av landets behov... Riksdagen har fattat det idiotiska beslutet att förbjuda all forskning kring nya kärnreaktorer. Följden blir kanske att det svenska avfallet måste gömmas i berggrunden, till fasa för våra efterkommande medan allt annat kärnavfall i världen återanvänds och förintas.”

I såväl Spanien som Frankrike planeras reaktorer byggda på Rubbias principer. I Sverige tycks dock intresset hitintills vara begränsat.

Tommy Hansson

Under Äspö-laboratoriets fäloröda exteriör forskas 450 m under bergytan om förvaring av kärnavfall. (Foto: Tommy Hansson)

BREV TILL CONTRA

Sverige har världens högsta skatter. Men långtifrån världens bästa sociala förmåner. I Tyskland är fortfarande de flesta socialförsäkringarna (frånvaro avkarensdagar, ersättningsnivåer i sjuk- och arbetslöshetsförsäkring etc) över de nivåer som gällde innan Sverige påbörjade de senaste årens begränsningar av förmånerna. Storbritannien har sedan decennier ett sjukvårdssystem med långt förmånligare regler än de svenska osv. Visst har vi en hög statsskuld – men inte värre än många andra länder och långt mindre än till exempel Belgien, som inte alls har den svenska nivån på skatterna. Vad är det som är så extremt i Sverige att vi staten och kommunerna gör av med mer pengar, trots att medborgarna får sämre förmåner? Frågan förtjänar att diskuteras. Två insändarskribenter tar denna gång upp två områden där Sverige är avvikande från resten av Europa – daghem och invandring. Som vanligt är det insändarskribenterna själva som står för faktauppgifter och slutsatser. Fler läsare är välkomna med aspekter på den brännande frågeställningen om varför vi har världens högsta skatter.

Dagis är det svenska Lebensborn-projektet!

För en tid sedan visade TV en dokumentärfilm om nazisternas projekt Lebensborn. Detta gick ut på att blonda, blåögda "ariska" människor skulle framavla barn åt fäderneslandet. Barnen fostrades på speciella barnhem, utan sina mödrar. Det tyska "herrefolket" ville skapa de "perfekta" barnen på detta vis.

Även i Sverige påverkades vi av Nazityskland. 1934 skrev Alva och Gunnar Myrdal sin bok *Kris i befolkningsfrågan*. Där förordade författarna att barn skulle fostras i "storbarnkammare" och att indolenta (d v s obegåvade, slöa) kvinnor skulle "exploateras" att sköta alla barn, medan övriga mödrar skulle yrkesarbeta. Makarna Alva och Gunnar talade om "människomaterialet" och hur det skulle styras. Eftersom Alva Myrdal aldrig själv besvärats av några moderskänslor, utan ansåg att det var själsdödande att sköta

Svenska barn i förskoleåldern – offer för makarna Myrdals herrefolkstänkande? (Foto: Tommy Hansson)

barn, så föll det henne inte in att andra mödrar kunde ha just moderskänslor. Överklassmödrar förefaller ju sedan urminnes tider ha varit befriade från dylika. Tydligt är det så att modersinstinkten förtvinar vid välstånd.

Vi fick vänta till år 1968 innan *Familjen i framtiden - en socialistisk familjepolitik* kom ut. Den var undertecknad av Lisa Mattsson och Majlis Lööv. I detta national-socialistiskt inspirerade familjepolitiska program kan man läsa att "individens frihet att själv forma sitt liv måste begränsas" samt att "vårt familjepolitiska program är den plattform från vilken vi skall kämpa för en socialistisk familjepolitik och ett socialistiskt samhälle."

Trettioalets nazister ville skapa den "ariska" människan. I Dagisverige har man under drygt 20 års tid försökt skapa den "socialistiska" människan. Med ekonomiska fördelar och fagert tal om "kvinnofrigörelse" och "jämsliddhet" som lockbete har man lurat aningslösa mödrar att lämna ifrån sig sina barn till daghem och dagmammor. De mödrar, som lockats av de ekonomiska förmånerna, som offrat sina barn på jämställdhetens altare, har med liv och lust hånat och pikat andra mödrar: "Hur står du uout med att bara gå hemma, klättrar du inte på väggarna, du är skadlig för dina barn, du måste ordna din barnomsorg" har man fått höra. Dagispersonal och dagmammor, som ägnar sin dag åt att byta på kanske tio ettåringar,

förmodas märkligt nog stå ut med sin tillvaro. Att mocka och snyta andras ungar värderas högt och betalas bra. Vård och fostran av egna barn föraktas och "likställs inte med förvärvsarbete", för att citera *Familjen i framtiden*.

De besuttna dagisbarnsföräldrarna är Dagisveriges herrefolk. Dessa, som utgör drygt hälften av landets barnfamiljer, subventioneras med 56 miljarder kronor årligen. En astronomisk summa! Oss andra hotar man att till och med beröva det lilla barnbidraget. (Ett vårdnadsbidrag utplånar inte de enorma orättvisorna!). Skolorna går på sparlåga. Det finns bara pengar till dagis. Jag befarar att det bara är en tidsfråga innan skolorna avgiftsbeläggs. Endast dagisbarnsföräldrarna, de som skott sig ekonomiskt på sin känslökyla gentemot de egna barnen, kommer att ha råd att betala skolavgifter. Vi, som inte förmått svika våra barn, som inte ville att våra barn skulle fostras av "indolenta" (Myrdals ord) vårdarinnor, har inte råd att betala några skolavgifter.

Våra män och familjeförsörjare har ju i alla år tvingats betala ungarlisskatt. Ansvarskännande mödrar har förmodats kunna livnära sig och barnen på gläpord från de besuttna bortamammorna. Genom att enbart gynna känslokalla föräldrar med enorma subventioner och på så sätt ruinera landet, skapar man det nya herrefolket. En känslokall "elit" som vadar i pengar.

Monica Wiegert

Om kostnaderna för asylmissbruket

Allting kan stat och kommun kostnadsberäkna, i alla fall på någon miljard när. Undantaget är asylgivningen, där man i alla fall låtsas att kostnadsberäkningar är helt omöjliga. Det gäller att Svensson, i synnerhet i tider av nedskärningar av pensioner och allehanda bidrag och sociala favörer, inte får veta vilka belopp hans förtroendevalda spenderar på utläningar, som kallas "flyktingar" men i allmänhet inte är det. Som EU-kommissionären Anita Gradin nyligen sade: Migrationsströmmen innehåller politiska flyktingar, men miljonerna är välståndssökare.

Enligt Statens Offentliga Utredningar Sou 1991:1 var genomsnittskostnaden per gästarbetlös 200.000 kr/man/år. Hur många bidragsberoende vi försörjer är däremot hemligt. I Norrköpings Tidningar uppgavs – på insändarplats (läckage från någon på Invandrarverket anställd, som reagerat som patriotisk svensk???) – siffran 400 000. 400 000 x 200.000 ger 80 miljarder. En dansk tidning uppgav att Danmarks kostnader för invandrarförsörjning uppgick till 56 miljarder Dkr, vilket med dåvarande kurs (1.30) gav drygt 72 miljarder Skr. Men Danmark har tagit emot betydligt färre asylsökare än vi, varför siffran 80 miljarder står sig i jämförelse, och i alla fall knappast är för lågt tilltagen!

En docent Ekberg i Växjö har kostnadsberäknat invandrarförsörjningen enligt följande: De arbetande invandrarna betalar 17 miljarder mindre i skatt än vad de icke arbetande får i bidrag! Alltså är kostnaden för asylgivningen 17 miljarder! De i Sverige verksamma f d utläningarna (arbetskraftsinvandrare m m) skulle alltså inte med sina skattepengar bidra till några samhällsnytigheter som sjukvård, försvar, polis och gatubelysning, endast till försörjning av asylander!!! Man baxnar! Inte undra på att massmedierna tacksamt och okritiskt accepterade siffran! En chefredaktör på en av våra större morgontidningar skrev 1988 ungefär följande: Det är journalistkårens uppgift att alltid för allmänhetens räkning försöka slå hål på de tystnadens murar, som de styrande försöker omge sig med! Men då det gäller invandringen gjorde även hans tidning, och gör så än i dag, sitt bästa för att skydda politikerna för allmänhetens insyn och ursinne!

Magnus Cappelin

Sverige bör vara med att utforma det nya Europa.

I en debattartikel under rubriken "EMU är mest hot" skriver Thomas Ahlm, sekreterare i riksorganisationen Sverige ut ur EU bland annat följande: "Utan möjlighet att göra svenska varor billigare, dvs devalvera den svenska kronan, saknar regeringen helt verktyg för att lindra konsekvenserna av förlorad konkurrenskraft, till exempel snabbt stigande arbetslöshet"

Detta argument återspeglar en förfärlig och ödesdigert framtidsvy för vårt land. Skulle det enda sättet att återta förlorad konkurrenskraft för svenska varor, produkter och tjänster utomlands bestå i att vi allt efter behov devalverade vår valuta, så skulle vi snart befinna oss på jumboplats bland de industriellt framstående länderna.

Arbetslösheten som Sverige och även de andra europeiska länderna plågas av och nu har antagit oacceptabla dimensioner orsakas av många anledningar. De högteknologiska innovationerna som ser dagens ljus och både inverkar och påverkar den etablerade industriella strukturen bidrar till ett förändrat personalbehov både ifråga om kvalitet och kvantitet. Förändringarna sker så snabbt att åtgärder som till exempel utbildning för att höja kompetensen av naturliga skäl alltid hamnar på efterkälken.

Den sociala omsorgen har växt ut under de senaste decennierna så till den grad att statens kassakista har tömts. Stora lån isynnerhet, som har tagits utomlands för att täcka behoven efter alla reformlöften har undergrävt landets finanser. Dessa problem finns även i många andra europeiska länder. Tyvärr har bidragsfloran utökats att även omfatta medel- och höginkomstagare, vilket nu under åtstramningstider smärtsamt konstateras även av dem som inte behövde vara beroende av tillskott. Detta bidrar naturligtvis till att den offentliga kostymen plötsligt blivit för stor. Att detta dömer många till arbetslöshet är ett dåligt sätt att sanera statsfinanserna. Givetvis hade det varit bättre och är det även fortfarande idag att använda pengarna till varaktiga investeringsprojekt.

Det stora industriella uppsvinget efter det andra världskriget, som i de flesta

europeiska länderna har resulterat i brist på arbetskraft har lockat många människor från de underutvecklade länderna till Europa. Tyskland har till och med under sjuttioalet inbjudit hundratusentals tyskar att flytta tillbaka och bosätta sig i Tyskland, trots att språkkunskaperna i andra och tredje generationen har varit mycket bristfälliga, så även den kulturella anpassningen.

Människor från krisdrabbade länder har sökt skydd och asyl och gör det fortfarande i ett blomstrande Europa. Många av dem har även hunnit och lyckats rota sig. Men att vi nu har problem att skaffa jobb även till alla dem borde ha varit förutsebart. Nog måste det vara svårt att absorbera alla nytillkomna i ett näringsliv, som befinner sig i en allmän omställningsprocess.

Men att tro eller rentav kräva att EU skall lösa våra arbetsmarknadsproblem eller utgå ifrån att EMU bör vara lösningen för alla våra ekonomiska bekymmer är en myt som vi absolut bör akta oss för att hänge oss åt. Att gömma huvudet i sanden som strutsen gör och tro och predika att vi själva är oss gott nog är ett mycket bedrägligt budskap. Vi lever i en internationell värld där vi måste vara med för att kunna arbeta över gränserna. Och det måste vi om vi vill överleva och bibehålla vår levnadsstandard. EU och EMU skall vara verktygen för att kunna nå dessa mål.

Vi kan inte vänta på bättre tider med armarna i kors utan måste med aggressiv och offensiv marknadsföring bjuda ut och sälja våra produkter. Genom hårt engagemang måste vi locka utländska företag till Sverige och det åligger vår regering att skapa förutsättningar så att dessa företag vill etablera sig här.

En europeisk marknad med 320 miljoner människor, som dessutom omges av länder med stor ambition att snart få tillhöra EU borde vara ett lockbete för en dynamiskt lagd nation som vår. Det är inte med hjälp av devalvering vi ska hålla oss över vattnet utan med det utvecklings- och innovationstryck som utmärker vårt land. Vi bör komma ihåg att vi tillhör eliten bland industriländerna både materiellt och i välfärdshänseende. Denna status bör vi arbeta för att behålla och förstärka.

Framför allt bör vi tillhöra de nationer som är med att utforma den framtida Europeiska Gemenskapen.

Sigfrid Amper

BOK-NYTT

Opuscula

Thomas av Aquino (1225–74) är utan tvivel en av kristenhetens mest betydande teologer och filosofer. Han brukar förknäppas med djup och klarhet såväl som tankeskärpa och räkns sedan 1879 som den romersk-katolska kyrkans "officielle" tänkare. För svenskt vidkommande medförde emellertid reformationen ett minskat inflytande för den helige Thomas till förmån för doktor Martin Luther. Det bör sägas att Thomas sannolikt haft stor betydelse för vårt svenska helgons, den heliga Birgitta, religiösa utveckling.

Sedan några år tillbaka har också en svensk publik möjlighet att tillägna sig Thomas av Aquinos klokskap i form av *Opuscula* (latin för "småskrifter"), som i en volym på 158 sidor översatts av Hermann Schulze och utgivits av Artos bokförlag, Skellefteå under titeln "Förklaringar över den kristna tron". Med sina småskrifter avsåg Thomas framlägga den kristna tron för "vanligt folk" (som då tydligen förutsattes behärska det latinska språk som boken ursprungligen författades på).

Opusculas publicering i svensk språkdräkt föranledde Stig Strömholm att i en recension i *Svenska Dagbladet* den 21 januari 1991 skriva följande: "Så mycket mer förtjänstfullt är det att en svenskspråkig tysk lär, Hermann Schulze, gjort sig den sannolikt föga inbringande mödan att till svenska översätta en serie texter ur Thomas småskrifter... Bättre sent än aldrig. De skrifter som ingår i samlingen – förklaringar över den apostoliska bekännelsen, Fader vår, änglahälsningen Ave Maria samt de två kärleksbuden och de tio budorden – är till sitt

syfte upplysande och uppbyggande."

Här är kanske ett påpekande på sin plats. Thomas önskan att upplysa den fromme kristne innebär icke, att *Opuscula* är säskilt lättläst. Den passar näpeliggen för sträckläsning utan är säkerligen mer lämpad att hämta kristen inspiration ur genom läsning i mindre portioner åt gången.

För Thomas av Aquino var kristendomen inte något slags

stämningsskapande hjälpmedel eller något som kunde tas emot eller förkastas i ett fritt val. För Thomas – och hans samtid – var den kristna religionen rätt och slätt Sanningen med relevans för alla mänskliga varelser och i alla sammanhang. Den var det instrument som satte människan i förbindelse med Gud själv:

"Så bör alltså ingen tvivla på tron utan i stället mera tro på det som hör tron till än på det, som han ser, därför att människans öga kan missta sig, men Guds vishet kan aldrig komma på skam" (ur Thomas förord till Den apostoliska trosbekännelsen).

Kanhända en besk men förvisso nyttig medicin för dem av oss, som vant oss vid att betrakta enbart det som kan uppfattas med de fem fysiska sinnen som giltigt.

Det har sagts tidigare men förtjänar att upprepas: Hermann Schulze har svarat för en betydande kulturgärning genom att på ett utomordentligt förtjänstfullt sätt presentera kyrkoläraren Thomas av Aquino för en svensk publik. Schulze har yttermera grundat Thomas stiftelse i syfte att främja utgivningen av *Opuscula*. På sistone har Schulze dessutom givit ut boken i en ny upplaga på eget förlag.

Och det finns avsevärt sämre litteratur att sätta i händerna på det uppväxande släktet än just den helige Thomas förklaringar övvr den kristna tron!

Tommy Hansson
Thomas av Aquino: Opuscula. Översättning av Hermann Schulze. Thomas stiftelse, Björken, 740 22 Bålänge.

Rättvisa - men inte hämnd!

"I verkligheten är kulturen och civilisationen bara en florstunn hinna, under vilken djuret inom oss lurar." Så svarade Wiesenthal på en fråga om nazistiska grymheter under andra världskriget skulle kunna upprepas igen i våra dagar. Wiesenthal varnar. Han har själv genomgått de hemska upplevelser under nazitiden. Han är ju en av de få överlevande judarna från den tiden. Ändå känner han inget hämndbegär. Men en sak har han föresatt sig: rättvisa ska skipas så långt ske kan. Därför har han ålagt sig livsuppgiften att spåra upp och till domstol föra nazistiska mördare som ännu döljer sig i andra länder, främst i Latinamerika och Mellanöstern.

Dessa krigsförbrytare har, för att försöka klara sig undan, för-

falskat dokument och i vissa fall genomgått plastiska operationer för att kunna förbli anonyma under resten av livet. Men Wiesenthal arbetar oförtrutet på att spåra upp och "ta dem". Han har ett Wiesenthalcenter i Wien. Dit rapporteras ständigt iakttagelser om misstänkta krigsförbrytare. Han arbetar med tusentals rapporter från koncentrationsläger. Hans kartotek omfattar redogörelser för massmord och bestialiska, utpräglat sadistiska illdåd. Dessa memoarer vittnar emellertid inte bara om dödslägrens vidrigheter. Han redovisar även det motstånd som han mött – bland annat från politiker och byråkrater.

Detta försvarar givetvis Wiesenthals spaningsverksamhet. Att de mycket lätt mutade byråkraterna i Sydamerika hindrar Wiesenthal är intet att förvånas över. Men svårigheter har också mötts i Waldheims Österrike (Wiesenthal är österrikisk medborgare), vilket orsakade djupa misshälligheter mellan Wiesenthal och Bruno Kreisky som i sina regeringar haft före detta nazistiska medlöpare. Författaren konstaterar att det finns en ovilja bland makthavare att göra upp med det förlutna. Man sopt förbrytelser under mattan.

Wiesenthal berör i sin bok fallet Wallenberg. Han anser att svenska regeringar har varit alltför undfallande mot Sovjetunionen i detta ärende. Trots sin höga ålder jagar Simon Wiesenthal oförtrutet vidare, denne världsmästare i effektivitet som privatdetektiv – en advokat för mänskligheten, enligt Helmuth Kohl.

De grymma krigsförbrytarna Barbie ("slaktaren från Lyon"), Mengele, Bormann och Eichmann är praktexempel på massmördare av vilka Barbie och Eichmann kunnat gripas tack vare Wiesenthal och hans medarbetare. Till dessa kommer elvahundra andra bödlar. Men det finns många ostraffade mör-

dare kvar. Vid en debatt för ett antal år sedan i (Väst)Tyskland ansattes Wiesenthal av en ung hetsporre som yttrade: "Vi vet vad ni är fören. Ni äter en nazist till frukost, en till lunch och en till middag." Wiesenthal svarade: "Det stämmer inte – jag äter nämligen inte svinkött."

Simon Wiesenthals memoarer speglar övermänskliga ansträngningar och arbete, en man som vikt sitt liv åt rättvisa utan hämnd. Han vill vara de mördades språkrör. Han talar för alla dem som inte kom undan med livet. Kanske kan ett upprepande av den grymma nazistiska historien förhindras genom massiv information och ständiga påminnelser om vad som kan hända igen om vi inte är på vår vakt.

Arne Sundström

Simon Wiesenthal: Rättvisa – men inte hämnd! Memoarer. Översättning av Dag Malm. Natur och Kultur.

Världen efter kommunismen

Låt det sägas på en gång. Det här är det i särklass bästa som

har skrivits om kommunistimperiets sammanbrott. Inte för att boken beskriver själva händelseförloppet med murens fall och allt det där, det har gjorts av många, många andra. Nej, man får en noggrann genomgång av hur det var möjligt att bygga upp detta onskans imperium och även av de inbyggda själv-motsägelser som obevekligt ledde till dess sammanbrott. Och det sker genom en djupdykning i de två senaste århundradenas idéhistoria. Tack vare att författaren vill ge en heltäckande förklaring till det dramatiska skeendet i vårt eget snart utgående århundrade framhäver han de stora likheterna mellan diktaturernas och demokratiernas försök att lösa problemen kring industrialisering, sysselsättning och välfärd.

Man får klart för sig varför "den tongivande opinionen" och "den politiska korrektheten" kom att förorda kollektivistiska lösningar även i sådana stater som lyckades bevara fungerande demokratiska institutioner och rimlig grad av rättssäkerhet.

Inte mindre än fyra av bokens elva kapitel ägnas den idéhistoriska bakgrunden. Där framgår med all önskvärd tydlighet att

det kollektivistiska tankegodset som sovjetsystemet drev till sin ytterlighet och barbariska fulländning fanns klart och tydligt formulerat inte bara hos de nazistiska och fascistiska diktatorerna utan i häpnadsväckande hög grad även i vårt präktiga, demokratiskt västerländska välfärdssamhälle.

Eftersom han så starkt betonar de ideologiska likheterna mellan öst och väst kommer författaren fram till den säkert för många chockerande slutsatsen att kollapsen i öst inte alls innebar någon "seger" för väst, att kommunismens sammanbrott inte ens bevisade marknadskrafternas överlägsenhet. Den måste nämligen kunna bevisas enbart genom dess egna meriter. Att sovjetekonomin bröt samman på grund av den planmässiga misshushållningen med alla tänkbara resurser, inte minst de miljömässiga, står väl klart för de flesta. Likaså har vi väl lite till mans på känn, att den storskaliga satsningen på rymdprogram och militärutgifter tog resurser i anspråk som borde ha kunnat användas bättre för andra ändamål. Därför kan det verka omtumlande att få utlagt hur just samma företeelser har lett fram till vår egen kris. Skill-

naden tycks ha varit den att vi har varit "skickligare" på att skjuta problemen framför oss med inflationens hjälp.

Egentligen är det bara den sista tredjedelen av boken som handlar om tiden efter Sovjetunionens sammanbrott. Som vanligt – frestas man nästan att säga – konstateras att Ryssland och övriga successionsstater har klarat sig sämre än de ekonomiskt mer utvecklade satelliterna, där det ideologiskt betingade vanstyret hade härjat kortare tid och där även minnen av förkommunistisk lagstiftning fanns kvar att anknyta till.

Det gäller det enligt många mening att få Östeuropas och givetvis även Sovjetunionens arvtagarstater återintegrerade med Väst. Författaren anser, att vi helt enkelt inte har råd att ställa oss vid sidan av det skeende som utspelas där borta men att uppbyggnadsarbetet måste ske på båda sidorna av den gamla gränsen.

Birger Larsson
Robert Skidelsky: Världen efter kommunismen. SNS förlag. ISBN 91-7150-634-9.

CONTRA

51997

I kommande nummer av Contra tar vi under vinjetten "Kalla krigets hjältar" upp den roll som Förenta nationernas (FN) förste generalsekreterare Trygve Lie spelade, när det gällde att upprätta staten Israel och att försvara Sydkoreas frihet. Även greve Folke Bernadottes insats i sammanhanget behandlas. Vidare belyser vi avvecklingen av den svenska kärnkraften ur juridisk synvinkel, liksom nationalsocialismens ideologiska rötter.

...kommer i oktober